THE LIBRARY OF CONGRESS (SERIAL)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXII Kaina 35 c. PENKTADIENIS – FRIDAY, LIEPA – JULY 26. 1991 Nr. 145

Sovietai prašosi į Vakarų finansines institucijas

Tačiau nesako Amerikai teisybės

Washingtonas. Liepos 23 d. – Baltieji rūmai yra nustebę, jog Sovietų Sąjunga išvystė naują spaudimą Vakarų vyriausybėms, kad Sovietų vyriausybė įteikė prašymą priimti ją pilnateise nare į Tarptautinį pinigų fondą ir į Pasaulinį banką.

Ši Sovietų akcija, kuri prasidėjo vėlai pirmadienį ir buvo paskelbta trečiadienį abiejų šių finansinių institucijų, vyksta net nepraėjus savaitei po septynių industrinių valstybių vadų konferencijos, kurioje buvo nutarta jai suteikti tik pagalbinio nario statusą.

Pilnateisis narys (valstybė) gali skolintis pinigus iš abiejų institucijų. Sovietų Sąjungoje ekonomija išgyvena krizės laikotarpį ir įsiskolinimas užsieniui vis didėja, todėl ir nebuvo suteiktas pilnateisio nario statusas. „Associate Status" teleidžia Tarptautiniam pinigų fondui ir Pasauliniam bankui teikti tik techninę pagalbą pamokant sovietų pareigūnus ir patariant kaip atstatyti industriją ir suorganizuoti laisvo verslo įmones, pavyzdžiui, modernišką bankų sistemą.

Prašymas savaitę buvo pašte

Prašymas, kaip sako Tarptautinio pinigų fondo pareigūnai, yra datuotas liepos 15 d., taigi, dieną anksčiau, kai prez. M. Gorbačiovas išvyko į Londoną. JAV administracija nežino, kodėl truko savaitę, kol laiškas pasiekė adresatą. JAV yra prieš to prašymo patenkinimą ir nepakeitė savo nusistatymo, o tą Vakarų nusistatymą išreiškė Britanijos min. pirm. John Major: „Mūsų pozicija tebėra tokia, kokią John Major išdėstė Londone, kad mes galime suteikti tik pagalbinio nario statusą ir kad pilno nario teisėmis dar yra per anksti", pasakė Baltųjų rūmų vyresnysis pareigūnas „New York Times" korespondentui K. Bradsher.

Sovietų prašymas buvo pasiųstas peržiūrėti 22 vykdomosios tarybos nariams abiejose institucijose. Jei jie tam prašymui pritars, tai prašymas bus svarstomas dar visų 155 kraštų, turinčių nario statusą, ir kiekvienoje institucijoje atskirai. Daug techniškų detalių turėtų būti išspręsta, jei prašymas būtų patenkintas, bet ir tai užtruktų porą metų. JAV, kurios teikia penktadalį visų pinigų Tarptautiniam pinigų fondui ir tik turputį daugiau kaip šeštadalį Pasauliniam bankui, pačios vienos negalėtų užblokuoti Sovietų priėmimo.

Sutarties ratifikavimas

„Associate status" Sovietų Sąjungai gali būti suteiktas balsų dauguma vykdomajame komitete jau dabar, kai tuo pačiu metu būtų pravedamas procesas pilno nario teisėms, kuris kaip minėta, gali trukti iki dviejų metų. Sovietai tai padarė likus tik keliom dienom iki viršūnių susitikimo, o Washingtone Baltųjų rūmų nuotaikos esančios tokios, kad Sovietams nenorima nieko neigiamo pasakyti. Bet tuo pačiu metu JAV ir Sovietų Sąjunga daro pastangas sustiprinti komercinius ryšius pašalinant paskutinę kliūtį, kad būtų ratifikuota prekybos sutartis, kuri buvo pasirašyta praėjusiais metais, kuria Sovietų Sąjungai yra suteikiamas privilegijuotos valstybės statusas, kad būtų maži tarifo mokesčiai. Bet įdomu ir tai, kad prez. Bushas dar nėra šios sutarties pateikęs JAV Senato ratifikavimui.

Kai sutartis buvo pasirašyta, Sovietų Sąjunga priėmė kelis įstatymus, kurių reikalavo JAV Kongresas, tačiau jie nėra visai aiškūs, pavyzdžiui emigracijos įstatymas arba nuosavybės teisių įstatymas. Jei bus pažadėta tikrai pereiti į laisvo verslo ekonomiją, tai, sakoma, kad prez. Bushas tą sutartį pasiųstų Senato ratifikavimui prieš išvykdamas į viršūnių konferenciją su Gorbačiovui. Kitas klausimas, kurį tik dabar iškėlė Administracija, jog Sovietai apgaudinėjo Ameriką su vidutinio nuotolio raketomis Europoje. Jie sakė, jog tų raketų Sovietai Rytų Vokietijoje, Čekoslovakijoje ir Bulgarijoje turi tik tokį skaičių, o vėliau buvo sužinota kad žymiai daugiau. Tas klausimas dabar keliamas Sovietų vyriausybei, pasakė Baltųjų rūmų spaudos direktorius M. Fitzwater.

Daugybė problemų

Taip pat Sovietų narystės klausimas kelia dar daug problemų. Nežinoma, ar Sovietų Sąjunga nori įsijungti kaip viena valstybė su vienu centriniu banku ar kaip 15 respublikų, iš kurių kelios jau yra pasiruošusios kontroliuoti pačios savo sienas. Pagaliau ir rublio iškeitimas į kitas pasaulio valiutas. Tie ir dar biurokratiniai kalauismai turi būti sutvarkyti su Tarptautiniu ir Pasauliniu bankais, sako šių institicujų vyriausieji pareigūnai. Pavyzdžiui, Pasaulinis bankas turi akcijas, tad Sovietų Sąjunga turi susirasti valstybę, kuri pasidalintų su ja akcijomis, kad jie galėtų įstoti į šią instituciją. Industrinės šalys, kurių konferencija ką tik pasibaigė Londone, turi daugiau akcijų ir tradiciškai nenori jų perleisti kitiems ar sumažinti jas, nes nuo jų priklauso atstovavimas vykdomojoje taryboje pagal turimų akcijų skaičių. Pagaliau, kokią sumą jie turės įnešti į Tarptautinį pinigų fondą.

Kiek Sovietai įneš pinigų?

Normaliomis sąlygomis, kraštas privalo įnešti pinigų sumą tokio dydžio, kokio stiprumo yra tos valstybės ekonomija. O kaip tad su Sovietais? JAV kontroliuoja 18% balsų ir įtaigoja Pasaulinį banką neskolinti pinigų nedraugiškai valstybei. Naujas narys turi įnešti tam tikrą sumą pinigų, kad padidėtų kapitalas. Sovietų statistika yra nepatikima ir prekių kokybė yra tokia bloga, kad negalima parduoti tarptautinėje rinkoje, aiškina tų bankų vadovai. Tačiau kokiais pinigais Sovietai dalyvautų tuose bankuose? Yra tradicija, jog naujas narys savo dalį į tuos bankus įneša doleriais arba japonų jenomis. Sovietų Sąjungos aukso rezervai ir finansų pasikeitimai su užsieniu nėra žinomi Vakaruose. Sovietai šiemet turi daug sunkumų sumokėti užsieniui vien tik palūkanas, neskaitant pagrindinės skolos. Todėl tų dviejų finansinių institucijų vadovai mano, kad tikrai gali praeiti dveji metai, kol visos šios problemos su Sovietų Sąjunga bus išspręstos. Beveik neįmanoma tai atlikti, neperėjus į kapitalistinę sistemą.

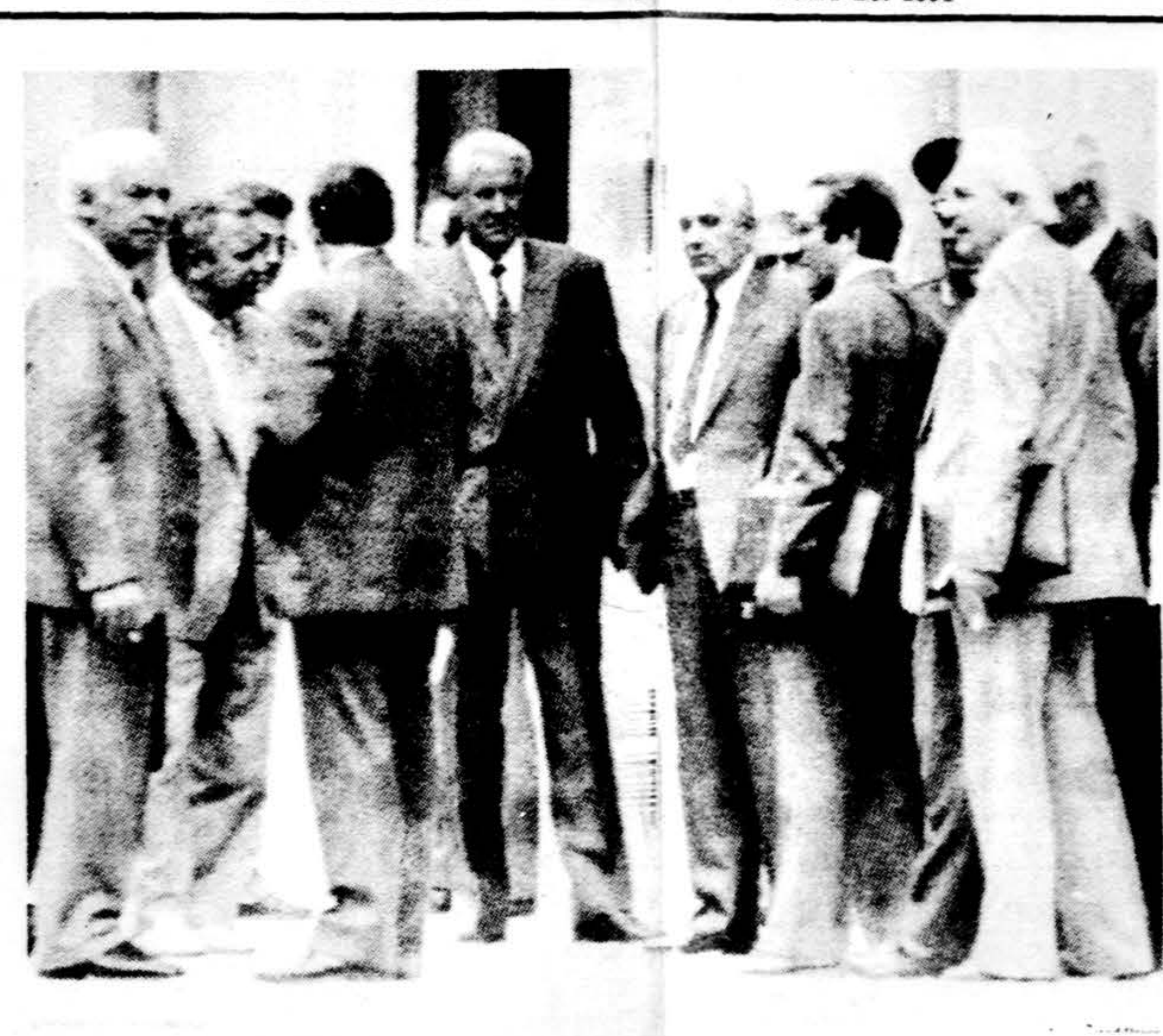

Sovietų devynių respublikų vadai baigė pasitarimą Gorbačiovo vasarvietėje ir pritarė naujai federalinei unijos sutarčiai. Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas viduryje, kairėje, o dešinėje Sovietų prez. Michailas Gorbačiovas, matomi tarp kitų respublikų vadovų.

Ukraina rinks prezidentą

Kijevas. – Ukrainiečių savaitraštis rašo, jog trečiosios Aukščiausiosios Tarybos sesijos paskutinėmis dienomis buvo priimta daug įstatymų, kurių tarpe svarbiausias, jog įsteigiama Ukrainos respublikai nauja vykdomoji institucija, kuriai vadovauja Respublikos prezidentas. Taip pat buvo nutarta, kad Ukrainos prezidento rinkimai įvyks gruodžio 1 d.

Daug laiko vyko debatai dėl viceprezidento pozicijos ir Parlamento teisės vetuoti kai kuriuos prezidento dekretus. Komunistų deputatų dauguma laikėsi tvirtai ir nubalsavo prieš viceprezidento pozicija, bet parlamentarinė veto teisė buvo palikta kitos sesijos debatams. Buvo priimtas įstatymas pakeisti Ukrainos konstituciją, o taip pat įstatymas sukurti krašto prezidento postą; priimtas rinkimų įstatymas ir Ukrainos pilietybės įstatymas. Karinės tarnybos įstatymas atidėtas sekančiai sesijai rudenį.

Ukrainos Parlamentas nubalsavo, jog pirmasis Ukrainos Respublikos prezidentas turi būti šios Respublikos pilietis ir ne jaunesnis rinkimų dieną kaip 35 metų amžiaus. Jis ar ji negali būti liaudies deputatas ar turėti komercinę poziciją, kai paskelbia savo kandidatūrą. Ukrainos prezidentas privalo kalbėti oficialia krašto kalba, kuri yra ukrainiečių kalba. Prezidentas renkamas tiesioginiu žmonių balsavimu 5 metams ir gali būti perrenkamas tik vieną kartą dar 5 metų terminui. Savo priesaiką jis duoda padėjęs ranką ant Ukrainos Konstitucijos.

Ukrainos Parlamentas taip pat sulaikė visus sąjunginius įstatymus Ukrainos teritorijoje ir paskelbė laikinai negaliojančiais, įskaitant mokesčių mokėjimą Maskvai, importo-eksporto mokesčius ir daugelį kitų mokesčių.

Taip pat įveda savo sienų kontrolę. Sakoma, kad stipriausias kandidatas į prezidento postą yra pats AT pirmininkas Leonidas Kravčiukas, kuris, nuvažiavęs į Kremlių, su Gorbačiovu kalbėjosi per vertėją, nors ukrainiečių kalba artima rusų kalbai ir jis gerai kalba rusiškai.

Traukinys išvyksta? Ateisime palydėti

Vilnius – „Lietuvos aide" R. Juškevičienė išreiškia nuotaikas Lietuvoje. Ji rašo:

„Nesu politikė, tik paprasta moteris, kuri mėgsta vakarais įsijungti televizorių. Labai patinka laida „Krantai".

Trečiadienį žiūrėdama „Krantus", supratau, kad Jūs, drg. Juozaiti, susiorganizavote traukinį, „kuris jau pajudėjo", ir kuriuo kartu su Petkevičium, Prunskiene, Brazausku, Giedraičiu išvažiuojate. Aleksandras Abišala bijo, kad nenuriedėtumėte į bedugnę. Gaila būtų. Jūs toks jaunas.

Bet man atrodo, kad jūs išvažiuojate į Maskvą. Todėl noriu paprašyti Jus, drg. Juozaiti, kad nepamirštumėte kartu pasiimti Burokevičių, Švedą, Jermalavičių, Juonienę, Naudžiūną ir kitus draugus.

Mes būsime labai dėkingi ir palinkėsime laimingo kelio!

P.S. Jei žinotume, iš kur ir kada išvykstate, ateitume ir palydėti.

Dalai Lama vyks į Lietuvą

Vilnius. – Čia Vilniaus radijas pranešė, jog būdamas Sibire spaudos konferencijoje Dalai Lama pasakė, jog jis norįs aplankyti Lietuvą ir pranešė, kad turi Lietuvos Respublikos vado Vytauto Landsbergio pakvietimą aplankyti Lietuvą. Jis pabrėžė, jog „Ilgą laiką Pabalijos valstybės yra panašioje situacijoje, kaip dabar ir Tibetas, todėl mes turime bendrus interesus su pabaltiečiais". Dalai Lama pasakė, kad jis mano kada nors vizituoti Lietuvą.

TRUMPAI IŠ VISUR

– **Jungtinės** Amerikos valstijos suteikė Pabaltijo valstybėms **de jure** pripažinimą 1922 m. liepos 26 dieną, kurio niekada neatšaukė. (Dabar, kai prez. G. Bushas kalbės Ukrainos Respublikos Parlamente kitą savaitę, jis ta proga galėtų aplankyti ir teisiškai egzistuojančias Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybes).

– **Suomijos** politinio skyriaus vadovas T. Perrerainen, būdamas Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos suvažiavime Šveicarijoje, pasakė, jog Suomija norėtų, kad „Sovietų kaimynėmis būtų keturios Suomijos", negu kad „viena Suomija ir 3 maištaujančios Pabaltijo Respublikos".

– **Lietuvos** spaudoje žmonės reaguoja į kiekvieną svarbesnį įvykį, pavyzdžiui, taip buvo paskelbus moratoriumą ir inteligentų kreipimąsi. Šiuo metu taip vyksta įvykus Ateities forumo konferencijai. Laikraščiai apversti laiškais su nelabai smagiomis mintimis bei išsireiškimais. Skaitykite „Traukinys išvyksta".

– **JAV Senatas** nepritarė prezidento siūlymui suteikti komunistinei Kinijai privilegijuotos valstybės statusą, kuri galėtų mažesnėmis kainomis vesti prekybą su Amerikos pramcnininkais bei fabrikantais.

Utenoje patvirtintas šis architektų V. Treinio ir J. Šipalio naujos Dievo Apvaizdos bažnyčios projektas. Jei techniniai brėžiniai bus atlikti laiku ir pavyks surinkti bent 2 milijonus rublių, tai statyba prasidės kitų metų vasarą, pareiškė tos parapijos klebonas S. Sudentas.

– **Lenkijos** žinių agentūra PAP paskelbė, jog pradėjo transliuoti kasdien po pusvalandį žinias lietuvių kalba per Lenkijos radiją ten gyvenantiems lietuviams.

– **Zagrebo** policija praneša, kad Kroatijoje vyksta susirėmimai su serbų kariais daugelyje vietų.

Gorbačiovas susitarė su 9 respublikomis

Ukraina dar palauks

Maskva. Liepos 24 d. – Užsienio žinių agentūros pranešė, jog po 12 valandų pasitarimo Sovietų prez. M. Gorbačiovas pranešė, kad padarytas susitarimas naujai sąjungai, kuri bus federacijos formoje ir respublikos turės daug daugiau teisių, negu kad jos turėjo iki šiol.

Susitarimas su devyniomis iš 15 respublikų, yra didelis Gorbačiovo laimėjimas prieš einant į Komunistų partijos Centro komiteto sesiją, kuri prasidėjo vakar ir prieš pradedant viršūnių konferenciją kitą savaitę.

Pasiektas 9 susitarimas

„Darbas naujai sutarčiai sudaryti yra baigtas, citavo Gorbačiovo žodžius „Tassas", „svarbiausias, pagaliau, dalykas yra, kad mes pasiekėme susitarimo". Šis susitarimas padės Gorbačiovui išgauti Vakarų ir Japonijos investavimams ir ekonominei paramai, o prez. Bushas jau galės diskutuoti ir konkrečius planus, kai susitiks antradienį su Gorbačiovu. Teks išspręsti, ar ta parama teiktina Centro vyriausybei, ar paskiroms Sovietų respublikoms. Gorbčiovas pasakė, jog visi klausimai tarp Centro ir respublikų yra išspręsti, išskyrus vieną — mokesčių sistemą, kaip respublikos turės Centrui mokėti, tačiau tas bus susitarta su kiekviena respublika atskirai, nes principinis klausimas jau išspręstas. Mokesčių sistemos klausimų posėdžiai prasideda tuojau pat. Rusijos prez. B. Jelcinas, kuris sutiko su kai kuriais kompromisais, pasakė jog mokesčių klausimas liko neišspręstas.

Neišspręstas mokesčių reikalas

Šią sutartį dar turi patvirtinti Sovietų respublikų parlamentai. Dalyvavę respublikų prezidentai tokiai sutarčiai pritarė ir nutarė mokesčių mokėjimą Centrui apsvarstyti atskirai. Kaip visiems žinoma, ir šiame pasitarime nedalyvavo 5 respublikos — Lietuva, Latvija, Estija, Moldova ir Gruzija. Trūksta dar vienos respublikos, nes tik devynios sutiko pasirašyti unijos susitarimą. Ta viena respublika yra Ukraina, kuri paskutiniu metu sparčiai eina prie nepriklausomybės. Ukrainos vyriausybė nutarė savo debatus sutarties klausimu atidėti iki rudens. „Tassas" nesako, kada tos sutarties tekstas bus paskelbtas: Gorbačiovas pasakė, kad ją turi patvirtinti Sovietų Aukščiausioji Taryba. Žinoma, jog respublikoms duodama daug teisių kontroliuoti savo žemės turtams ir industrijai.

Pakeičiama 1922 m. sutartis

Naujoji unijinė sutartis pakeis 1922 metų sutartį, kuria buvo įsteigta Sovietų Sąjunga. Šį kartą dešimt respublikų dalyvavo naują sutartį surašant, išskyrus Pabaltijį ir Gruziją su Moldova.

Baltieji rūmai paskelbė, jog savo vizito metu Sovietų Sąjungoje prez. G. Bushas kalbės Ukrainos Aukščiausiosios Tarybos specialioje sesijoje, o Maskvoje susitiks su demokratiškų sąjūdžių bei opozicijos vadais.

Papildomai pranešama, jog prez. Gorbačiovo patarėjas G. Revenko, kuris tą sutartį paruošė, pasakė, jog tos respublikos, kurios nori visiškai atsiskirti, turės pereiti per 5 metų atsiskyrimo procedūrą, ką nuolatos kartoja ir pats Gorbačiovas.

„Tassas tebemeluoja"

Vilnius. – Lietuvos ELTA praneša, jog tokiu pavadinimu pareiškimą Aukščiausiosios Tarybos deputatas Česlovas Okinčicas atsiuntė laikraščio „Kurier Wilenski" redakcijai. Jame reiškiamas griežtas protestas dėl TASSo korespondento Michailo Malčiuno informacijos, išdėstant deputato duotą interviu laikraščiui „Życie Warszawy". Č. Okinčicas ją laiko klastote, kuria siekiama jį sukompromituoti Lietuvos ir pasaulio visuomenės akyse.

„Pareiškiu, jog nemanau, kad Lietuvos valstybinėse ir vyriausybinėse struktūrose viešpatauja autoritarinis valdymo stilius", rašo deputatas. „Niekada neteigiau, kad „kai tik Lietuva iškovos nepriklausomybę, sunaikins viską kas lenkiška", ir neturiu nieko bendra su taip galvojančiais žmonėmis. Priešingai — manau, kad tik nepriklausomoje Lietuvoje lenkai bus laisvi ir realiai galės ugdyti savo kultūrą, kalbą, įtvirtinti ir išsaugoti savo tautinį savitumą. Ne apie Lietuvos lenkų administracinę-teritorinę autonomiją, bet apie Vilniaus apskrities sukūrimą dabartinių Vilniaus ir Šalčininkų rajonų pagrindu realizuojant atitinkamą 1991 metų sausio 29 d. Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimą, kuris, beje, nebuvo laiku įgyvendintas, kalbėjau savo interviu".

„Savo interviu laikraščiui „Życie Warszawy" pabrėžiau, kad Lietuva eina sunkiu, bet teisingu nepriklausomybės keliu. Ir jokios tokio pobūdžio politinės TASSo manipuliacijos neįstengs pakeisti proceso, kuris yra nesulaikoams", — savo pareiškime rašo Č. Okinčicas.

KALENDORIUS

Liepos 26 d.: Ona, Joakimas, Gluosnis, Greitutė, Daugintas, Eigirdė, Meilė.

Liepos 27 d.: Bertoldas, Natalija, Sergijus, Svalia, Rudolfas, Pantaleonas, Žintautas, Živilė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:37, leidžiasi 8:16.

Temperatūra dieną 81 l., naktį 60 l.

SPORTO APŽVALGA

DETROITO L.S.K. „KOVAS" VYRŲ KREPŠINIO ŽAIDĖJŲ IR TRENERIŲ APIBŪDINIMAS

DETROIT KOVAS SPORTS CLUB

MYKOLAS GINTAS ABARIUS

Puolikas, 27 metų, 1.93 m ūgio 95 kg svorio viengungis. Gyvena Detroito priemiestyje. Profesija — buhalteris, baigęs University of Michigan bakalauro laipsniu. Krepšinį lošė už gimnazijos komandą. Nuo mažens yra sporto klubo „Kovas" narys. Priklauso skautams — yra skautas vytis.

LINAS BALAIŠIS

Centras. 23 metų, 2.03 m ūgio, 102 kg svorio. Gyvena Kanadoje. Mokosi Toronto universitete. Studijuoja komerciją. Priklauso sporto klubui „Aušra". Yra Toronto universiteto krepšinio komandos narys. Tėvas kilęs iš Rokiškio apskrities, o motina iš Suvalkų apskrities. Punske gyvena trys seserys ir brolis su šeimomis.

VYTAUTAS BAUKYS

Gynikas. 46 metų, 1.88 m ūgio, 95 kg svorio. Gyvena Detroito priemiestyje. Profesija — dantų gydytojas. 17 metų dirba Amerikos veteranų ligoninėje. Krepšinį lošė už gimnazijos komandą. Priklauso sporto klubui „Kovas". 15 metų yra Vyrų „B" krepšinio komandos treneris. Priklauso skautams — yra skautas vytis.

PAULIUS GILVYDIS

Puolikas. 17 metų, 2.03 m ūgio, 96 kg svorio. Gimė ir gyvena Detroito priemiestyje. Krepšinį lošia gimnazijos komandoje, yra pirmaujantis mokinys. Šiais metais baigė „Žiburio" aukštesniąją lituanistinę mokyklą. Skautas. Priklauso sporto klubui „Kovas". Nuo mažens lošia jaunių komandoje. Kitais metais planuoja įstoti į universitetą ir jame lošti krepšinį.

RIMVYDAS GILVYDIS

Puolikas. 22 metų, 1.96 m ūgio, 86 kg svorio. Gimė ir gyvena Detroito priemiestyje. Geras mokinys. Baigęs aukštesniąją „Žiburio" lituanistinę mokyklą. Baigė biochemiją Michigan universitete, o dabar studijuoja medicinos mokykloje Wayne State universitete. Priklauso skautams, yra skautas vytis, šoka tautinių šokių grupėje. Mėgsta meškerioti. Sporto klube lošia vyrų krepšinio komandoje.

PAULIUS GRAŽULIS

Centras. 26 metų, 2.08 m ūgio, 100 kg svorio. Gimęs ir augęs Detroite. Baigė Eastern Michigan universitetą; gavo chemijos laipsnį. Ketverius metus žaidė universiteto komandoje, o paskutiniais metais buvo komandos kapitonas. Dabar gyvena ir dirba Los Angeles mieste ir ten žaidžia krepšinį, tinklinį ir tenisą „Bangos" sporto klube. Nuo mažens sportavo „Kovas" klube ir atstovavo klubui Australijoje, III PLSŽ, o su „Vėjas" rinktine lošė Lietuvoje. Paulius yra nevedęs, priklauso ateitininkams ir dirba parapijos komitete.

ANDRIUS McDONALD

Gynikas. 19 metų, 1.91 m ūgio, 84 kg svorio. Gyvena Detroito priemiestyje. Baigė Detroit Country Day gimnaziją, kurioje žaidė futbolą ir krepšinį — abi komandos laimėjo 3 metus iš eilės, Michigan valstijos čempionatą. Studijuoja prekybos administraciją University of Michigan-Dearborn. Keli metai krepšinį žaidžia už Detroito LSK „Kovas". Skautas. Mokėsi Detroito „Žiburio" lituanistinėje mokykloje.

VIKTORAS ANTANAS MEMĖNAS

Gynikas. 22 metų, 1.91 m ūgio, 86 kg svorio. Gyvena Detroito priemiestyje. Studijuoja ekonomiją ir politinius mokslus Michigan State universitete. Gimnazijoje žaidė krepšinio ir basebolo komandose. Yra aktyvus Detroito „Kovas" narys ir dalyvauja krepšinio, golfo ir softbolo šakose. 1985 ir 1986 metais Viktoras laimėjo Šiaurės Amerikos Lietuvių jaunių golfo meisterio titulą. Viktoras yra baigęs Detroito „Žiburio" lituanistinę mokyklą ir yra skautas vytis.

VIKTORAS J. MEMĖNAS

Menageris. 55 metų, gimęs Tauragėje. Inžinierius iš profesijos. Sporto klubo veteranas ir buvęs pirmininkas, treniravęs vyrų ir jaunių krepšinio komandas, ilgus metus lošė krepšinį, dabar lošia golfą. Su Šiaurės Amerikos krepšinio rinktinėmis dalyvavo išvykoje į Australiją ir Europoje. Priklauso Akademiniam Skautų sąjūdžiui.

ANTANAS PAULIUS RACKA

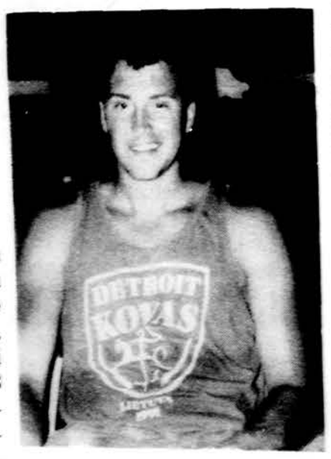

Gynikas. 23 metų, 1.91 m ūgio, 87 kg svorio. Gyvena Detroito priemiestyje. Šiais metais baigė Siena Heights kolegiją, įsigijo bakalauro laipsnį prekybos administravime. Krepšinį lošė universiteto rinktinėse, Siena Heights College, Sam Huston State University ir Highland Park Junior College. Žaidė už Amerikos Lietuvių krepšinio rinktinę „Vėjas". Nuo mažens yra sporto klubo „Kovas" narys.

ANTANAS V. RACKA

Treneris, 57 metų. Gimęs Kaune. Profesija — inžinierius. Vienas iš Detroito sporto klubo „Kovas" steigėjų ir pirmininkų. Už klubą žaidė krepšinį, tinklinį, futbolą, tenisą, stalo tenisą ir golfą. Dalyvis Šiaurės Amerikos krepšinio ir tinklinio rinktinių. Jo treniruojama Detroito „Kovas" jaunių krepšinio komanda laimėjo Šiaurės Amerikos Lietuvių čempionatą šešis metus iš eilės ir Pasaulio Lietuvių Antrųjų Žaidynių čempionatą 1984 metais.

Detroito LSK „Kovas" vyrų krepšinio komandos treneris Antanas Racka ir sūnus Antanas Racka, Jr.

Nuotr. Algio Rugieniaus

Detroito LSK „Kovas" vyrų krepšinio komanda. Iš k.: Mykolas Abarius, Vitas Rugienius, Antanas Racka, Jr., treneris Antanas Racka, II eil. — Linas Balaišis, Paulius Gilvydis, Algis Rugienius, Paulius Gražulis. Trūksta komandos narių Vytauto Baukio, Andriaus McDonald, Viktoro Memėno ir Rimo Gilvydžio.

Nuotr. Algio Rugieniaus

ALGIS JONAS RUGIENIUS

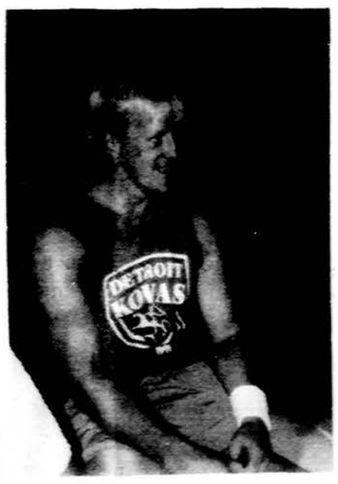

Puolikas. 29 metų. 2.03 m ūgio, 105 kg svorio. Gimė ir augo Detroite. Dabar gyvena ir dirba Chicagoje. Profesija — statybos inžinierius. Magistro laipsnį gavęs Michigan universitete. Nuo mažens priklauso sporto klubui „Kovas" kur žaidžia krepšinį, golfą, softbolą, yra buvęs lengvatletis. Buvo Šiaurės Amerikos Lietuvių jaunių golfo čempionas. Gimnazijoj lošė krepšinio komandoj. Gavo stipendiją lošti krepšinį iš Michigan Dearborn universiteto. Dvejus metus lošė už Wayne State universitetą, kur buvo komandos kapitonas. Daug kartų dalyvavo Lietuvių rinktinėse, lošė krepšinį visose PLSŽ ir su „Vėjas" komanda lošė Lietuvoje. Baigė aukštesniąją lituanistinę mokyklą, priklauso skautams.

ARGENTINOS LIETUVIAI IV PLS ŽAIDYNĖSE

Arnoldas Vezbickas, ALOS tarybos pirmininkas, su grupe lietuvių iš Argentinos ruošiasi dalyvauti IV-se PLS žaidynėse Lietuvoje. Tai bus puiki proga susitikti su lietuviais Tėvynėje.

ŠALFASS GOLFO PIRMENYBĖS

Dvidešimt šeštosios ŠALFAS s-gos golfo pirmenybės 1991 m. rugpjūčio 30- rugsėjo 1 dienomis vyks Quail Hollow vasarvietės golfo laukuose. Jas rengia Clevelando Lietuvių Golfo klubas.

VITAS ANDRIUS RUGIENIUS

Puolikas. 23 metų. 1.91 m ūgio. 91 kg svorio. Gyvena Detroito priemiestyje. Šiais metais baigė University of Southern California ir įsigijo bakalauro laipsnį statybos inžinerijoje. Gimnazijoje žaidė futbolą, dalyvavo lengvojoje atletikoje. Nuo mažens yra sporto klubo „Kovas" narys. Žaidė krepšinį, tinklinį, atletiką ir ledo ritulį. Californijoj sportavo už sporto klubą „Banga". Baigė Detroito „Žiburio" lituanistinę mokyklą, priklauso ateitininkams.

SVARBI INFORMACIJA

Kilus reikalui susisiekti su į IV PLS Žaidynes išvykusiais sportininkais ir jų palydovais, nežinant jų tikslaus apsistojimo adreso ir telefono Lietuvoje, patartina informacijos reikalu kreiptis į IV PLS Žaidynių miestų ar rajonų organizacinių komitetų pirmininkus.

Kaunas — Henrikas Žukauskas, vicemeras, tel. 22 33 39.

Šiauliai — Jonas Tručinskas, miesto tarybos pirm., tel. 33, 55, 5.

Panevėžys — Juozas Žumbakys, miesto v-bos k.k. ir sporto sk. vedėjas, tel. 6 29 31.

Klaipėda — Rimantas Ulevičius, vicemeras, tel. 1 26 44.

Palanga — Jonas Žukas, vicemeras, tel. 5 33 38.

Marijampolė — Algirdas Bajerkevičius, miesto tarybos pirm., tel. 5 68 55.

Nida — Romanas Kizevičius, vicemeras, tel. 5 22 34.

Alytus — Valdas Macedulskas, m. meras, tel. 3 58 04.

Elektrėnai — Pranas Noreika, Lietuvos elektr. direktorius, tel. 3 32 50.

Kėdainiai — Vitalija Surgautienė, raj. v-bos valdytojo pavad., tel. 5 23 34.

Raseiniai — Juozas Rakauskas, raj. valdytojas, tel. 5 12 33.

Prienai — Andrius Narvydas, raj. valdytojo pavad., tel. 5 14 69.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Mūsų laimė daugiau priklauso nuo to, ką mes turime savo dvasioje, o ne savo kišenėse.

A. Schopenhauer

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba **(708)246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v., antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1-3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba **(1-312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir 5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt 10-12, 1-6

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensininkams nuolaida
4007 W. 59 St.
Tel. (312) 735-5556
507 S. Gilbert, LaGrange, IL.
Tel. (708) 352-4487

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
4700 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453-2533
Tel. 708-636-3113

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166;
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm, antr., ketv. ir penkt. 3-6; Šeštadieniais pagal susitarimą

Dovanos tiems,

KURIE MYLI DIEVĄ

Iš septynių Šv. Dvasios dovanų, kurios yra išvardintos pranašo Izaijo knygoje (Iz 11:2-3), būtent: išmintis, supratimas, patarimas, tvirtumas, žinojimas, dievotumas ir dievobaimingumas, trys — žinojimas, supratimas ir išmintis atrodo kaip „protinės" dovanos. Bet iš tikrųjų, jokios Šv. Dvasios dovanos nepriklauso nuo žmogiško protinio pajėgumo.

Žmogišku patyrimu, žinojimas ateina per mokslą, per mokymąsi, per informavimąsi. Tačiau Šv. Dvasios teikiamoji žinojimo dovana dažniausiai duodama mažamoksliams, nors, žinoma, ir labai mokyti žmonės ją gali gauti. Žinojimo dovana padeda žmogui suvokti dieviškasias tiesas, net ir tas, kurios viršija žmogaus galias.

Dažnai žinojimo ir supratimo dovanos veikia kartu. Tai matome Bažnyčios mokytojo šv. Tomo Akviniečio pavyzdy. Savo protu jis sugebėjo aprėpti veik visą to laikmečio mokslą, ir savo mokslą, žinojimą, jis pašventė Bažnyčios tarnybai, rašydamas daug svarbių teologinių darbų, kurių geriausiai žinomas net ir šiandien *Summa Theologica*. Tačiau 1273 m. gruodžio 6 d., laikant Mišias, jį apėmė ekstazė. Jo sekretorius brolis Reginaldas užrašė, kad tas įvykis jį taip sukrėtė ir disorientavo, kad po to nuėjęs į savo kambarį jis dvi dienas iš jo neišėjo. Kai pagaliau Reginaldas, atėjęs į jo kambarį, pasakė „Turime grįžti prie darbo", šv. Tomas atsakė. „Reginaldai, maldoje man buvo apreikšti tokie dalykai, kad dabar, viskas, ką esu iki šiol parašęs, atrodo kaip šiaudai. Priėjęs savo darbų galą, dabar tyloje lauksiu savo gyvenimo pabaigos". Ir po to, net savo kapitalinio veikalo, *Summos* nebaigęs, jis nė vieno žodžio daugiau neparašė.

Išminties dovana padaro žmogų imlų Šventajai Dvasiai, padeda elgtis pagal Dievo planą, suprasti dalykus iš dieviškos perspektyvos ne tik dvasinėje srityje, bet ir pasaulietiškoje. Šventosios Dvasios duodama išminties dovana yra matoma ne aukštame moksle ar protiniame aštrume, o, pavyzdžiui, kai žmogus išmoksta suprasti Kristaus kančią per kentėjimą ar patiria didelį džiaugsmą, praktikuodamas dorybes. Išmintis ateina ne per mokslą, bet per Dievo meilę, per kurią žmogus pradeda suprasti taip kaip Dievas supranta, kas pasireiškia mąstymu — kontempliacija — bežodžiu būvojimu Dieve.

Rašydamas *U. S. Catholic* žurnale (1991 gegužė), tėv. Benedict Groeschel duoda pavyzdį senutės Durette, kuri vienoje parapijoje 67 metus buvo zakristijone ir kasdien priimdavo Komuniją nuo tos dienos, kai pop. Pijus X paskelbė, kad tikintieji tai turėtų daryti. Sulaukusi 94 metų, ši senutė jau buvo akla, lovos ligonė. Kasdien ją lankąs kunigas vieną dieną paprašė kun. Groeschel jį pavaduoti. Lankydamas šią senutę, jis su ja ir pasiliko pasišnekėti. Tarp kitko jai pasakė: „Mano darbas yra su kunigais. Dabar jiems yra labai sunku. Ar nepasimelstum už juos?" Visu paprastumu ji jam atsakė: „Mielas kunige, aš ištisas dienas čia esu pati viena, ir aš nuolat meldžiuos už visus". Kun. Groeschel pasakoja: „Tada ji savo aklas akis atsuko į mane ir tarė: ‚Prieš mano sielos akis praeina visokiausi dalykai ir įvairiausi žmonės — matomi ir nematomi'. Ypač kai ji sakė ‚nematomus', mane šiurpulys nukrėtė. ...Ši moteris turi išminties dovaną".

Toliau tėv. Groeschel rašo apie dievotumo dovaną. Iš tiesų, tos dovanos lotyniškasis pavadinimas — *pietas* — geriau verčiamas žodžiu lojalumas, negu pamaldumas, nors šiandien žodis „dievotumas" dažniausiai suprantamas kaip pamaldumas: senutės, kurios daug laiko leidžia bažnyčioje, dega žvakutes ir rožančius barbina į suolą Mišių metu. Iš tikrųjų, Šv. Dvasios dievotumo dovana padaro, kad žmogus tampa labai lojalus Dievo tikslams — gina juos: kai vargšai yra skriaudžiami, kai žmonės yra išnaudojami ir diskriminuojami. Ši Šv. Dvasios dovana pasireiškia, kai žmogus lieka ištikimas dorumui, teisingumui, nežiūrint daugybės net mirtinų kliūčių. Dažnai tokiam lojalumui, ištikimumui tas žmogus nei negali duoti logiškų priežasčių. Dažnai šios Šv. Dvasios dovanos veikiami, žmonės sugeba likti ištikimi vyrui, žmonai, vaikui ar tėvams — nesiliauti rūpinęsi jų gerove, net ir tai atvejais, kai pagal žmogišką teisingumą jų įsipareigojimas tam asmeniui būtų laikomas nebegaliojančiu. Dievotumo dovana veikiantis žmogus sugeba likti ištikimas, net ir didelės asmeniškos aukos kaina.

Šiandien sunkiausiai suprantama Šv. Dvasios dovana yra dievobaimingumas. Problema šiuo atveju yra mūsų labai siauras supratimas žodžio „baimė". Mes baimės nelaikome geru dalyku. Bijome tironų, diktatorių, žmogžudžių, plėšikų, katastrofų, avarijų, ligų, sunaikinimo ir pan. Tačiau žodis „dievobaimingumas" yra Senojo Testamento sąvoka, o jiems baimė nebuvo vien negatyvus dalykas, ypač kalbant apie Dievą. Baimė iš tikrųjų yra teisinga žmogaus laikysena prieš galingą asmenį ar jėgą, kurio žmogus negali apvaldyti ir nevisada gali suprasti. Tai iš tiesų teisingai apibūdina žmogaus poziciją Dievo akivaizdoje. Žinoma, Naujajame Testamente atėjo Kristus, kuris iškėlė ir Dievo meilę ir gailestingumą, — begalinį — kurį Dievo pasirinktoji tauta buvo užmiršusi, nežiūrint, kad per visą jų istoriją Dievas jiems rodė savo meilę ir gailestingumą, nežiūrint jų gausių nuklydimų. Dievobaimingumas iš tikrųjų yra pripažinimas Dievo teisingumo, dėsningumo ir fakto, kad nepaisymas Dievo, elgimasis lyg jis neegzistuotų, lyg neturėsime už savo elgesius atsakyti, turi neišvengiamas pasekmes. Ne dėl to, kad Dievas būtų žiaurus tironas, sauvališkas pagoniškas dievaitis, kuriam įtikti žmogus neturi galios. Gi Dievas pakartotinai — ne tik rašytuose žodžiuose ir pranašų kalbėtuose, bet ir Kristaus ir jo sekėjų pavyzdžiu moko žmogų kaip Dievui patikti: mylėti kitus, gerbti gamtą, dalintis žemės gėrybėmis, sugyventi. Kad padėtų monėms būt geriems, apsigyveno jų tarpe per sakramentus ir žmones: Bažnyčia yra gyvas jo kūnas, tikintieji — jo rankos ir kojos tuose žmonėse, kurie dirba artimo meilės, taikdarystės, darbus. Karai, badas, abortai, gamtos tarša, AIDS rykštė, kuri dabar jau liečia tūkstančius nekaltų žmonių, kaip ir visos kitos žmonių padarytos negandos, kaip tik yra pasekmė nedievobaimingo gyvenimo. Ne dėl to, kad Dievas būtų žiaurus, rūstus baudėjas, o dėl to, kad žmogus Dievo duotą laisvą valią panaudojo nepaisyti Dievo, gyventi, lyg žmogaus blogi darbai blogų pasekmių negali turėti.

Tad matome kaip sunku gyventi be Šv. Dvasios dovanų, bet taip pat maotme, kad jas gauna tik tie, kurie Dievą myli, prie jo artinasi visomis jėgomis, kurie nori jame būti, kad ir jis juose būtų.

a. j. z.

KRAUJUOJANTI TAUTOS ŽAIZDA

DR. POVILAS VITKEVIČIUS

Gražų ir saulėtą 1940-ųjų metų birželio 15 dienos rytą dar niekas nenujautė, kokias kančias mūsų darbščiai ir ramiai tautai atneš ši diena. Tai pati tragiškiausia diena ilgametėje Lietuvos istorijoje. Tą dieną Maskva, klastingai sulaužiusi visas sutartis, garantuojančias Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, okupavo mūsų taikų kraštą. Kaip skėriai plūdo iš rytų sovietų divizijos, iki dantų ginkluotos tankais, lėktuvais, patrankomis.

Lietuvą okupavo tobulai organizuota ir gerai ginkluota stalininių nusikaltėlių ir sadistų mafija, niekuo nesiskirianti nuo fašistinių gaujų. Buvo paneigtos paprasčiausios, visame pasaulyje nuo seniausių laikų pripažintos žmogaus ir piliečio teisės. Teisingumo deivė Temidė buvo vulgariausiai sutrypta, išniekinta.

Nuo pat pirmųjų okupacijos dienų Lietuvoje įsiviešpatavo smurtas, melas, veidmainystė. Sovietinė Temidė iš teisingumo, doros ir sąžiningumo deivės pavirto tikruoju vampyru, be mažiausio gailesčio suluošinusiu milijonų žmonių gyvenimą, atėmusiu iš jų patį brangiausią turtą — tėvynę, laisvę, tikėjimą.

Sovietinė Temidė, iš savo rankų išmetusi teisingumo simbolį — svarstykles, atsistojo šalia kruvinojo mirties konvejerio, kurio mechanizmas veikė kur kas tobuliau, negu revoliucinė prancūzų giljotina. Prieš Kremliaus kruvinąją puotą nublanksta Čingischano ir Atilos žiaurumai.

Mirties konvejeris Lietuvoje be sutrukdymų dirbo ištisus 50 sovietinės okupacijos metų. Garsiosios „troikos" ir OCO per 2 minutes užpildydavo atviruko dydžio lapuką, kuriame įrašydavo galutinį savo nuosprendį — „sušaudyti" arba 25, 15, 10 metų į Sibiro gulagus katorgos darbams. Nereikėjo jokio teismo, jokių liudytojų, jokių advokatų. Mirties konvejeris judėjo greitai ir be sutrikimų. Šiuo konvejeriu į tikrą mirtį keliavo senukai, nėščios moterys, vaikai, invalidai. Sovietinei Temidei visai nerūpėjo teisiamojo asmuo, lytis, amžius.

Ypač didelę „paklausą" turėjo dvasiškiai, vienuoliai, mokytojai, studentai, inteligentai. Mat jie buvo pavojingiausi antisovietinių bacilų nešiotojai. Gulago lagerių senbūviai dažnai klausdavo lietuvius: „Argi jūsų krašte tik mokytojai ir tegyvena?"

Visas šis mirties konvejeris buvo papuoštas ciniškai skambančiais laisvės, lygybės, brolybės, tiesos ir humanizmo šūkiais bei lozungais, o iš tikrųjų visur viešpatavo vien smurtas, melas ir apgaulė.

Štai kelios nedidelės ištraukos iš to meto „vadovų" pasisakymų.

Lietuvos Vidaus reikalų ministras Mečislovas Gedvilas 1940 m. birželio 21 dieną, 9 valandą per radiją kalbėjo: „Raudonoji armija atėjo į mūsų kraštą ne mūsų gyvenimo santvarkos pakeisti ar vykdyti kokią okupaciją, o tik apsaugoti mus nuo karo pavojaus ir padėti išlaikyti mums savo nepriklausomybę". Tik vienas sakinys, o kiek daug jame melo ir cinizmo!

Žemės ūkio ministras Matas Mickis 1940 m. birželio 22 dieną 9 val. savo kalboje per radiją į ūkininkus kalbėjo: „Kiekvienam ūkininkui, kuriam žemė yra pragyvenimo šaltinis, o ne spekuliacijos objektas, garantuojama visiška jos neliečiamybė. Nebus daroma jokių pasikėsinimų į bet kokį jūsų turtą, kuris yra sunkaus jūsų darbo vaisius".

Sovietų okupacija nuo pat pirmų dienų supažindino Lietuvos žmones su labai keistai skambančiais žodžiais ir sąvokomis. Buvo įvesta iki tol negirdėta juridinė kategorija — liaudies priešas. Prisegus kam nors šią etiketę, galima buvo sunaikinti bet kokį žmogų per labai trumpą laiką be jokio teismo. Taip ir buvo daroma kartais viešai, tačiau dažniausiai — slaptai.

Prieš „renkant" Liaudies seimą spaudoje buvo rašoma: „Asmenys, kurie nebalsuoja, yra liaudies priešai. Tokiems asmenims nėra vietos darbo Lietuvoje" („Vilniaus balsas", 1940.07.09). Aiškiau nepasakysi apie tų dienų „laisvą" balsavimo teisę.

Visa sovietinė valdžia rėmėsi ir tebesiremia vienu pagrindiniu dėsniu: „Šimtą ar tūkstantį kartų pasakytu melu kai kas vis tiek įtikės". Pagal šį principą buvo sukurta sovietinė Lietuvos respublika, vėliau įjungta į bendrą SSSR katilą.

Maskvos satrapas, kriminalinis nusikaltėlis G. Dekanozovas (kartu su Berija sušaudytas 1953 metais) jau 1940 m. liepos 1 dieną komunistų partijos vardu pareikalavo iš pagrindų sunaikinti tą visuomenę, kuria ligtol rėmėsi Lietuvos vyriausybė. Tai reiškė, kad turi būti fiziškai sunaikinti (sušaudyti arba ištremti) geriausi mūsų tautos sūnūs ir dukros.

Tuometinis Saugumo departamento direktorius Antanas Sniečkus tų pačių metų liepos 7 dienos įsakymu paskelbia labai smulkų ir tikslų „likvidacijos" planą. Jame buvo numatyta netgi kiek reikia paimti kišenių žibintuvėlių ir malkos butams ir namams užantspauduoti. Visa ši klaiki operacija buvo vykdoma gilią naktį iš liepos 11 į 12 dieną. Šią naktį visoje Lietuvoje buvo areštuota daugiau kaip 2000 asmenų.

Nuo tada lietuviai sužinojo, ką reiškia žodžiai *išvežė, ištrėmė, sušaudė*. Vėliau šis žodynas pasipildys dar baisesnę prasmę turinčiais žodžiais.

Lietuvoje pradedama nuogo, bet gerai užmaskuoto genocido politika, kurią Kremliaus įsakymu vykdo NKVD pareigūnai. Pagal tarptautinį susitarimą, genocidas — tai ištisos tautos arba jos dalies planingas naikinimas, vykdomas bet kokiais motyvais.

Maskva Lietuvos genocido planą buvo paruošusi dar 1939 m. lapkričio 11 dieną. Pagal šį planą Lietuvos NKVD komisaras A. Guzevičius 1940 m. lapkričio 28 dieną paskelbė labai slaptą įsakymą Nr. 0054 dėl masinio lietuvių tautos genocido. Pagal šį planą trys ketvirčiai krašto gyventojų turėjo būti ištremti į negyvenamus SSSR rajonus kančioms ir mirčiai. Genocidas lietė įvairių partijų narius ir vadovus, kariškius, dvasininkus, religinį aktyvą. Buvo pasmerkti tremčiai net trumpabangininkai, filatelistai, esperantininkai, Raudonojo Kryžiaus tarnautojai.

1941 m. birželio 5 d. į Lietuvą atvyko Berijos pavaduotojas Merkulovas (sušaudytas kartu su savo šefu 1953 m.). Jis įsakė padidinti represuotojų skaičių ir paspartinti pasiruošimo darbus. Buvo numatyta į katorgos darbus ištremti 700 tūkst. asmenų.

Virš visų Lietuvos gyventojų pakibo juodoji neganda. Sklido įvairūs gandai, kad kažkas turi įvykti, tik niekas netikėjo, kad tokia baisi dalia laukia mūsų tautos.

Genocido akcija prasidėjo staigiai ir netikėtai birželio 14-osios ankstyvą rytą (apie 2 val.). Be jokio teismo buvo areštuojamos moterys, vaikai, seneliai ir pusplikiai, be maisto, šiltų drabužių gabenami į Naująją Vilnią, kur jų laukė 19 iš anksto paruoštų didžiulių ešalonų. Pagal išlikusius važtaraščius šiuos ešalonus sudarė 871 vagonas. Pagal gyvų geležinkelininkų liudijimą į vagonus buvo talpinama po 50-60 asmenų. Birželio 14-16 d. iš Lietuvos į Sibiro gulagus buvo ištremta 43,750 žmonių. Labai keistai atrodo buv. LKP CK partijos istorijos instituto direktorės V. Kašanskienės bandymas tvirtinti, kad tomis dienomis buvo išvežta vos 12,562 gyventojai (7439 šeimos) — „Tiesa", 1988.5.21. Tą patį „faktą" kartoja kitas „istorikas" — liūdnai pagarsėjęs M. Burokevičius (Literatūra ir menas", 1988.7.16). Dar vienas sovietinis „istorikas" — Kruvinojo sekmadienio skerdynių įkvėpėjas ir organizatorius Juozas Jermalavičius visomis išgalėmis bando įrodyti, kad tų dienų egzekucija nebuvo genocidas, o tik labai humaniškas tų asmenų „perkėlimas į tolimesnius Tarybų šalies rajonus" („Tiesa", 1988.4.30).

Ar gali šiandien šie „istorikai" atsakyti: už kokius nusikaltimus buvo tremiami žmonės į katorgą, koks teismas nustatė jų kaltės dydį, pagal kokį Baudžiamojo kodekso straipsnį į katorgą buvo siunčiami vaikai, moterys, seneliai, invalidai?

Atsakymas vienas — Kremlius vykdė kruvinojo genocido politiką. Jam reikėjo iš šaknų sunaikinti tautos žiedą — mokytojus, kunigus, ūkininkus, studentus, moksleivius. Tiksliausiai Kremliaus planus nusakė VKP(b) Politinio biuro narys Lietuvai Michailas Suslovas: „Bus Lietuva, bet nebus lietuvių".

Dar neišblėso tuščiose tremtinių sodybose židinių šiluma, kai prasidėjęs Sovietų ir fašistinės Vokietijos karas atnešė mūsų tautai naujas kančias.

Besitraukianti sovietų kariuomenė, o su jais ir sprunkantys stalininių nusikaltimų vykdytojai pradėjo kruvinąją savo puotą.

Lietuvos istorijoje amžiais išliks šiurpūs vaizdai iš nežmoniškų kankinimų vietų. Tai Rainiai, Pravieniškės, Panevėžys, Zarasai ir kitos vietos.

Rainių miškelyje (2 km nuo Telšių) naktį iš 24 į 25 dieną sovietiniai sadistai žiauriausiu būdu nužudė 76 niekuo nekaltus asmenis. „Jiems buvo lupama oda, traiškomi lyties organai, triuškinami kaulai, išlupamos akys, badomi padai, nupjaunamas liežuvis, išlupamos žarnos, plaučiai, durtuvu išmaišoma gerklė, ištaškomos smegenys" (Lietuvių enciklopedija. JAV. T. XIV, p. 444-445).

(Bus daugiau)

Lietuviškam turguj. Iš knygos „Lietuvių šventės"

A. Macijausko nuotr.

KAI SIAUBAS ARTĖJO

KĘSTUTIS RADVILĖNAS

28

Žandarai įjungė atsarginės šviesas. Žmonės sukilo nuo grindų, raudos ir dejonės sumažėjo. Slėptuvė neįlaužta ir nei vienas nesužeistas. Žandarai atidarė duris. Prie durų buvo didžiulė duobė, kurios centras buvo apie penki metrai nuo angos.

Kai sugrįžome į tą pačią stotelę jau buvo pats vidunaktis. Čia jokių pastatų nebuvo, tik mažas peronas po stogine. Praeinančio geležinkeliečio pasiteiravau kurią valandą ateis traukinys.

— Ryte patikrins kelio liniją. Jeigu nesugadinta — traukinys bus ne vėliau 9:00 val.

Prie mūsų rikiavosi ir civiliai, manydami, jei mes laukiame, traukinys tikrai ateis. Aišku ateis. Išrinktiesiems ir pasmerktiesiems ir tiems, kurie dar esate savame kailyje. Mūsų jau seniai nacionalizuoti. Jais jodinėja totalinio karo viršžmogiai, kaip čigonai vogtais arkliais. Mums nėra ko sielotis. Esame bedvasės būtybės, beverčiai žaisleliai, bejausmiai padarai, stumdomi kaip rikiai šachmatų lentelėje. Nebojame nei raudonosios imperijos atšiaurės speigų, nei rudojo tirono lavonų lydymo krosnių. Mūsų buitimi rūpinasi štabai...

Pribėgęs prie manęs vienas iš kareivėlių tempia prie grupės aiškindamas, kad prie jų prisistatė dvi merginos, o jie nesupranta ko anos nori.

— Gėdinkitės vyručiai. Su merginomis vertėjas nereikalingas. Susirodykite pirštais, — atsakiau. Tuomet jie atsiuntė jas pas mane. Tai buvo dvi seserys. Viena aštuoniolikos, o kita apie dvidešimt metų. Pradėjo man pasakoti, kad jų namuose atsiradęs tikras badas. Neturėjo nei trupinėlio jokio maisto. Tėvai joms patarę važiuoti į provinciją pas ūkininkus. Tris dienas jiedvi lankiusios ūkininkus ir negavusios nei žalios bulvės. Rodydamos man tuščius rankinukus, verkšleno merginos. Tik temstant sugrįžusios. Namai subombarduoti. Ar tėvai išliko, nežinia. Nespėję net ir griuvėsius geriau apžiūrėti — vėl oro pavojus.

— Taip mes čia ir atsiradome, — kukčiodamos aiškino.

Gal taip, o gal ir ne! Greičiausiai, tai mūsų maisto produktų, sukrautų maišuose, aromatas sužadino alkanų merginų alkį pasekti mus einančius iš slėptuvės.

— Atrodo, kad šiame rajone gyvenate, — pasiteiravau.

— Maždaug už dviejų kvartalų.

— Ar nesate pastebėję kaimyninėse gatvėse „Soldatenheim"? — Kariškiams užeiga.

— Čia pat, gal koks šimtas metrų.

— Tai veskite mus, — pasiūliau.

— Kad mes ten neturime teisės lankytis.

— Aš pasiimu tą teisę ir atsakomybę. Jei ten pasiteiraus jūsų tapatybės, nuduokite nesuprantą vokiškai. Parodykite į mane, o aš paaiškinsiu, kad priklausote mūsų FAK-203 komandai ir viskas.

Netrukus visi atsiradome kariškoje užeigoje. Man priėjus prie bufeto su užsakymu mane sutiko simpatišku šypsniu Raudonojo Kryžiaus seselė. Idant neįžeisčiau trapų Dievo kūrinį ir jos audringą dvasią, nebalsiai atsilyginau ir aš žmoniškos buities magnetinės traukos pojūčiais.

— Kuo galėtumėte, sesele, pavaišinti dvidešimt pavargusių ir alkanų burnelių?, — pasiteiravau.

— Labai biednai. Turiu tik ruginių miltų šiltos sriubos.

— Tai neatidėkotina Dievo dovana sušalusiems drebulį numalšinti, — pasidžiaugiau.

Bematant išrikiavo dvidešimt nemažo tūrio dubenėlių. Tuojau vyrai prisistatę pasiėmė po vieną, o „viešnias" aptarnauti paliko mano pareiga. Kadangi kelionėje maitinomės tik sausu daviniu, tai ir mūsiškiai srėbė net pasigardžiuodami. Aš tuo momentu vizijos ekrane paskendau tėviškės sodyboje. Stebiu, kaip mano tėvai Laisvės metais Lietuvoje skuba į tvartus kibirą ruginės buzos nešini veršelį maitinti. Dabar gi, va, už Tėvynės ribų jųjų sūnus jo vietoje...

Na, o mūsų „viešnios"? Srebia Naujosios Europos iniciatorių ne elitui skirtą putrą ir ašaros rieda. Iš džiaugsmo ar sielvarto?

Idant mūsų priklydėlės nusigainiotų bado šmėklą, pasiūliau vienam kareivėliui paruošti iš mano asmeniško davinio po du sumuštinius. Netrukus keturi su sviestu, dešra ir sūriu jau gulėjo ant stalo priešais mane. Labai nustebau juos pristatęs merginoms. Užuot juos valgę, vyniojosi į kišenines skepetaites ir dėjosi į rankinukus. Dėl tokio savo elgesio man paaiškino, kad jos tikisi surasti dar gyvus tėvus, kurie bus taip pat išbadėję. Jiedvi jaučiasi alkį nuraminę su „Roggen Suppe". Aš patariau, tuos sumuštinius, geriau netaupyti — primindamas:

— Jeigu rytą su mumis pavažiuosite iki Seddin stoties, tai gausite maisto daugiau. Nei vienas neatsisakys iš savo davinio paskirti po kelis gramus badaujančioms.

(Bus daugiau)

SOVIETINĖ MAFIJA LENKIJOJE

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Koks vargingas yra gyvenimas Sov. Sąjungoje galima spręsti iš „Sueddeutsche Zeitung" Varšuvos korespondento Tomo Urbono plataus reportažo, aprašant į Lenkiją slapta atvykusius dirbti rusus, ukrainiečius ir lietuvius, kuriuos lenkai vadina „gastarbeiterzy" (vokiškas žodis „Gastarbeiter").

Pasinaudodami streikuojančiais lenkais iš Minsko į Varšuvą atvyko taksi vairuotojai, kadangi Lenkijos sostinės rytinėje geležinkelio stotyje, iš kiekvieno Sov. Sąjungos traukinio išlipa šimtai rusų. Jie tuoj pat su taksi važiuoja prie Stalino dovanotų kultūros rūmų. Čia pardavinėdami kaviarą ir kailines kepures ne už Vakarų pasaulio valiuta, bet Lenkijos zlotus, kurie tampa vėl spekuliacijos objektu pačioje Sov. Sąjungoje.

Dienraščio bendradarbis rašo, kad slapta atvykę rusai, ukrainiečiai ir lietuviai daugiausia dirba statyboje, žemės ūkyje. daržininkystėje. Atlyginimas yra žemesnis už lenkų, tačiau vieno mėnesio alga yra beveik lygi pusmečio uždarbiui Sov. Sąjungoje.

Įvairiai varšuviečiai reaguoja į „svečių darbininkų" bei spekuliantų antplūdį. Iš vienos pusės lenkai gali kiek pigiau apsipirkti, tačiau daugumas dejuoja ir skundžiasi, nes labai dažnai miesto rajonų gatvės yra užtvenktos automašinom, autobusais, didžiausias triukšmas, neprisilaikoma paprasčiausių sanitarinių reikalavimų. Ypatingai „kenčia" sostinės Saska Kempa rajonas ir jame apleista futbolo aikštė. Kartais čia sustoja šimtai autobusų su Sov. Sąjungos ženklais.

Į Berlyną lenkai taip pat atvykdavo su degtine, dešrom, cigaretėm, sukeldmi neapykantą vokiečių tarpe. Tokias lenkų prekyvietes keletą kartų rodė Vokietijos televizija, policijos intervenciją, konfiskuojant lenkų parduodamas prekes, ypatingai mėsos gaminių. Vokiečiai su pašaipa ir vienu piktu žodžiu — Polak — peikdavo tuos lenkus spekuliantus, kurie vėliau su uždirbtais pinigais, pirkdavo elektroninius prietaisus, veždami juos į Sovietų Sąjungą. Šiandieną lenkai tą patį jaučia ant savo pečių, vadindami su pašaipa atvykėlius „ruski" (teisingai lenkiškai — rosjan).

Lenkų policijos tvirtinimu, didesni sovietiniai spekuliantai turi ryšius su sovietine mafija, nes pvz. ir taksi vairuotojai atvyksta su „Mercedes" gamybos automašinom. Policija dar nepagavo siūlo pradžios, tačiau jai yra labai aišku, kad tūkstančiai Vokietijoje vogtų automašinų perėjo į lenkų rankas, vėliau jas „persiunčiant" į Sov. Sąjungą. Taip pat, didesniuose Varšuvos viešbučiuose, skirtuose užsieniečiams, prostitutės geriau kalba rusiškai kaip lenkiškai. Greitai augančiame narkotikų pasaulyje, savo pirštus taip pat pridėjo Sovietų Sąjungos atstovai, atveždami narkotikus iš vidurio Azijos sovietinių respublikų. Manding, ne visą uždarbį spekuliantai įsideda į savo kišenę. Dalį pelno jie turi atiduoti „prižiūrėtojams", kurie dažnai ginklu prie smilkinio išprievartauja išmokėti šimtus tūkst. zlotų iš dienos apyvartos. Nepagailėjo jie ir Minsko taksisto Sašos. Nežiūrint to, jam dienos darbas neša didesnį pelną kaip Gudijos sostinėje.

Kokia padėtis pačioje Maskvoje?

Beveik šeši mėnesiai tylos, kadangi 1988 m. Kryme dvi gaujos — Liubiešų ir Dolgoprudneskajos taikingai pasidalino įtakos sferomis Maskvoje. Tačiau Šiandieną Maskvoje susiorganizavo jau naujos bandos, kurių narių skaičius siekia 10,000. Jie užsiima vagystėm, tad ir laikomi tik eiliniais gatvių vagišiais.

Tuo tarpu Dolgoprudneskaja gauja savo „sargybas" pastatė Maskvos šiaurėje, buv. olimpinių žaidynų kaimelyje bei Otšakovo ir Koptevo rajonuose. Ji daugiausia reikalauja nuo kooperatyvų, privačių valgyklų, privačių mažų įmonių bent 10% pelno. Dingo čečenų gauja. Ji norėjo valdyti visą Maskvą. Prieš ją užprotestavo kitos gaujos bendrai kovai susijungdamos su milicija. Šiuo metu tik mažos aštuonios čečenų grupelės kontroliuoja pietryčių miesto dalį ir Rygos juodąją rinką. Dar yra ingušai, kailių prekybos specialistai, turį net savo fabriką Italijoje, tačiau taip pat kontroliuojamą Italijos mafijos atstovų. liubiežų — apimančių prostituciją, Ščerbinsko gauja — daugumoje reikalus turi su įvairiais „laimės" žaidimais. Maskvoje garsėja „Anton", vyriausias Ramenskaja gaujos vadas. Jis nepripažįsta gaujų pasidalintų miesto sienų ar rajonų, tvirtai kontroliuodamas Maskvos vidurmiestį ir jame esančias vaizdajuosčių parduotuves su pornografiniais žurnalais, mažas valgyklas, kavines, kooperatyvus.

Maskvos gaujų veiklą aprašė Jens P Dorner, kelių Vokietijos dienraščių Maskvos korespondentas.

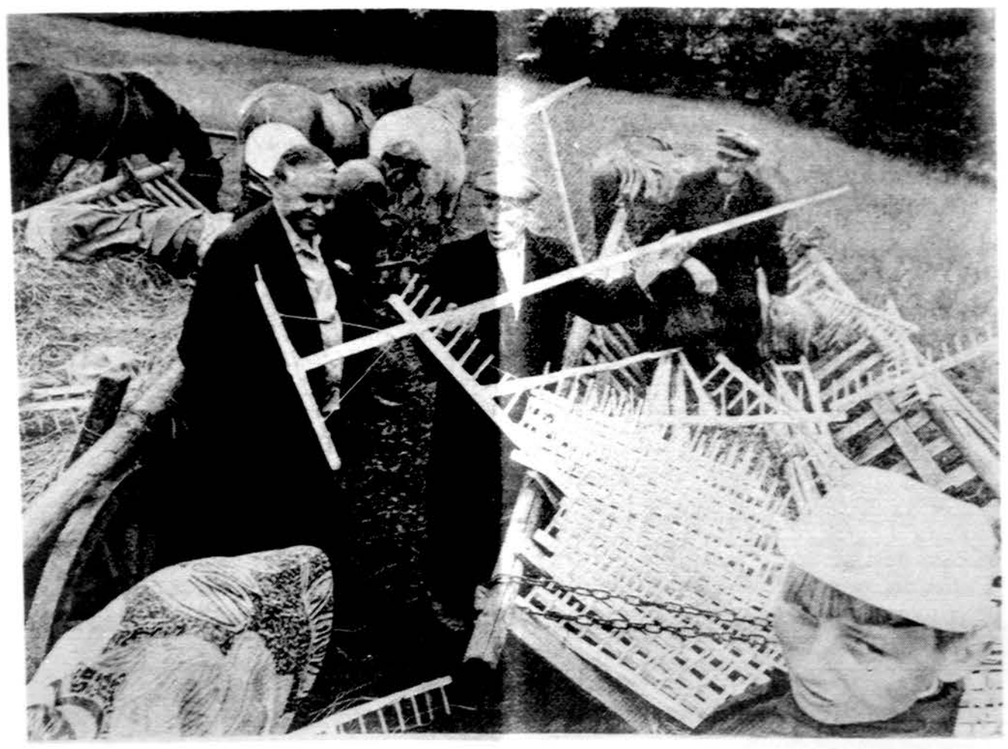

Lietuviškam turguj. Iš knygos „Lietuvių šventės". A. Macijausko nuotr.

Pastabos ir nuomonės

MINTYS APIE FONDO SUVAŽIAVIMĄ

E. RINGUS

Lietuvių Fondo pagrindinis tikslas buvo ir tebėra rinkti kapitalą Lietuvai vaduoti. Kelių milijonų suma per maža, kad galėtų turėti stambesnę įtaką į laisvos valstybės tvarkymąsi. Iki perestroikos pagalba Lietuvai buvo neįmanoma. Todėl fondo kapitalo nuošimčiai buvo naudojami vietiniams reikalams, nes laisvė Lietuvai atrodė taip tolima. Kas toliau? Padėtis pasikeitė. Bent mums Lietuva jau laisva. Taigi fondo tikslas jau beveik pasiektas. Galimybių puoselėtą tikslą vykdyti atsirado. Būtų nelogiška laukti, kol visas pasaulis patvirtins nepriklausomybės aktą, mūsų pačių, paskelbtą visam pasauliui.

Mūsų visų, taigi ir fondų, pareiga padėti Lietuvai dabar. Lietuva tai ligonis krizėje. Vaistai reikalingi dabar, o ne po to, kai ligonis pasveiks. Visų fondų persiorientavimui laikas atėjo, tolimesnis gaišimas nepateisinamas. Kai kurie mūsų tarpe vis dar galvoja, kad gal dar per anksti. Padėtis dar nenusistovėjusi, nežinia kam skirti, lyg nebūtų vyriausybės, kaip Maskvoje. Lietuvoje vis dar nesutarimai. Bet ko tikėtasi, kai tauta keliasi iš bolševikiško košmaro? Jie irgi buvo užklupti netikėtai ir nebuvo pasiruošę. O vis tik greitai susiorientavę parodė pasauliui, kad jie verti savistovio valstybinio gyvenimo. Lietuva yra kelrodis kitoms tautoms, kurios dabar bando sekti mūsų parinktą kelią. Istorija rodo, kad pirmieji visados nukenčia labiau negu juos sekantieji. Bet ar pasaulis būtų atkreipęs dėmesį į Pabaltijo kraštus, jeigu ne Lietuva? Viso pasaulio akys televizijos ekrane matė Gorbačiovo ir Raisos vizitą Vilniuje. Politinių įvykių raida po nepriklausomybės akto paskelbimo įrodė, kad žingsnis padarytas laiku ir trauktis atgal negalima.

Savo kalbose Landsbergis prie kiekvienos progos pabrėžia kaip svarbu dirbti drausmingai ir ypač vieningai. Jis, aišku, turi minty Lietuvą ir išeiviją, su kuria jis turėjo progos gan artimai susipažinti. O išeivijos dauguma, be abejo, sutinka. Tik mūsų kai kurie vis dar nepribrendo prie įvykusių pasikeitimų pasaulio arenoje. Dvi garbingos organizacijos vis dar lieka užkulisyje, atsilikusios nuo gyvenimo tėkmės, nenorėdamos eiti su išeivijos dauguma, eikvodamos kuklias išeivių dovanotas sumas. Tik neseniai įvykusiame tautinių mažumų suvažiavime Genevoje dalyvavo net trijų išeivių organizacijų atstovai: Vliko, Alto ir Bendruomenės. Kodėl? Lietuvių reikalus puikiai galėjo ginti iš Lietuvos atvykę atstovai su vienu ar kitu išeivijos atstovu pagelbėti angliškai. Į Landsbergio kvietimą mūsų išeivijos „veiksniai" reaguoti nenori, nors išeivijos dauguma jų elgesį įvertina neigiamai.

Grįžtant prie specialaus Lietuvių Fondo suvažiavimo, reiktų, kad dalyviai peržvelgtų ne tik 1 mil. nuošimčių (80,000 dol.) galimybę skirti Lietuvos reikalams, bet pagrindinai peržvelgti fondo paskirtį naujose sąlygose. Kam pagalba yra reikalingesnė Lietuvai ar lietuviškai išeivijai? Išeivijos kultūrinis gyvenimas per daug nenukentėtų, jeigu kuriam laikui finansinė pagalba būtų nutraukta.

Reikia pripažinti, kad fondas yra geriausiai tvarkoma organizacija, įsigijusi išeivijos pasitikėjimą, kuri kasmet pateikia ne tik aukotojų sąrašus, bet svarbiausia atskaitomybę. Išeivija pageidautų, kad Tautos ir Lietuvių Fondai atsikratytų asmeniškų smulkmenų ir sutartinai prisidėtų prie Lietuvos laisvinimo.

Kas liečia įstatų paragrafą, pagal kurį Fondo ištekliai pervedami nepriklausomos Lietuvos aparatui, tai šis reikalavimas jau išpildomas. Lietuva jau nepriklausoma. Precendentas jau yra, Islandija patvirtino. Ar mes dar nepripažįstam?

NAUJA EKONOMISTĖ

Rama Vakarė Bublytė

Rama Vakarė Bublytė, inž. Romo ir Ingridos Bublių trečioji duktė baigė Cleveland State universitetą, įgydama ekonomijos ir verslo administracijos bakalauro laipsnį.

Rama yra baigusi Šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą ir Aukštesniuosius lituanistinius kursus. Dvejus metus mokėsi Vasario Šešioliktosios gimnazijoje, Vokietijoje. Aktyviai per visus tuos metus reiškėsi įvairiose jaunimo organizacijose — skautuose ir ateitininkuose. Šoko „Grandinėlės" tautinių šokių grupėje, giedojo Dievo Motinos parapijos chore. Paskutiniais metais buvo viena iš pagrindinių kanklininkių Čiurlionio ansamblyje. Pernai su Čiurlionio ansambliu koncertavo Lietuvoje.

Cleveland State universitete visus keturis metus už gerą mokslą buvo atžymėta universiteto dekano sąrašuose. Aktyviai reiškėsi ir universiteto įvairiose organizacijose ir šiais metais ėjo viceprezidentės pareigas „Cleveland State Marketing Association".

Bublių šeimoje tai jau trečioji iš penkių vaikų, sėkmingai baigusių aukštuosius mokslus.

Ramai linkim sėkmės įdomioje ekonomikos profesijoje.

SOCIALINIŲ MOKSLŲ DIPLOMAS

Diana Staniškytė, jauniausia Dalios ir Džiugo Staniškių duktė baigė Daytono (Ohio) katalikų universitetą, įsigydama socialinių mokslų bakalauratą.

Diana yra baigusi Clevelando lituanistinę Šv. Kazimiero mokyklą, daug metų šoko „Grandinėlėje", buvo aktyvi ateitininkų organizacijoje, giedojo Dievo Motinos parapijos chore. Prieš dvejus metus baigė lituanistinius kursus Vilniaus universitete.

Universitete dalyvavo įvairiose studentų bei savo profesijos organizacijose, giedojo studentų bažnytiniame chore.

Jaunosios profesionalės tėvai yra aktyvūs lietuviškoje veikloje: Lietuvių Bendruomenėje, ateitininkuose, parapijoje. Dalia laikas nuo laiko pavaduoja „Tėvynės garsų" vedėją Juozą Stempužį, gražiai pravesdama lietuviškąsias transliacijas.

Diana Staniškytė

Dianai sėkmės pasirinktoje darbo srityje!

V. Rociūnas

MŪSŲ MIRUSIEJI

Nuo š.m. sausio 1 d. iki liepos 1 dienos Cleveland mirė šie lietuviai: Vilius Seménas, Valtis Rudis, Vincas Kizlaitis, Stasys Užkuraitis, Reinoldas Pečaitis, Teresė Liutkienė, Valeria Auginienė, Magdalena Barniškaitė, Juozas Gužauskas, Edis Rakauskas, Edita Jakaitienė, Juozas Kubilius, Jonas Čipkus, Ona Jasiukynas — Bartkus, Vytautas Giedraitis, Raimondas Klimas, Jurgis Šukaitis, Ernestas Žalionis.

M. J.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARĐUODA

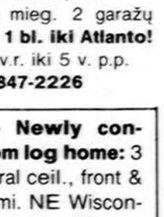

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- **MLS.** Kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

Century 21 REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-767-0600
MLS

„BUD" BUDRAITIS

Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite **BUDRAIČIUI**

Bus. **312-585-6100**
res. **312-778-3971**

DAYTONA BEACH, FL

Sav. parduoda 3 mieg. 2 garažų moderniška namą. **1 bl. iki Atlanto!** Skambinti nuo 10 v.r. iki 5 v. p.p.
Tel. 312-847-2226

Wisconsin — Newly constructed custom log home: 3 bedrm., cathedral ceil., front & back decks; 8 mi. NE Wisconsin Dells. View Lake Mason. Call:
608-254-2729 after 5 p.m.

FOR SALE

*** 4.4 acres of heavily wooded land** with creek adjoining Forest Preserves in Willow Springs! Brick and frame house is also on the land. Very scenic! City sewer and Chicago water, close to 155, Tri-state Tollway and I-355 **$546,000**
Call: Joan Rizzi
COLDWELL BANKER
Tel. 708-789-3200

Pulkiai išlaikytas 2 a. namas. Žavingas, švarutėlis; 3 mieg. Pilnai atremontuotas; naujas central. oro vėsinimas; 2½ auto. garažas; 14 x 20 pėdų atvira veranda; naujos grindys. **$124,900**

Pasidžlaukite vasara šiame senesnio tipo, jokių remontų nereikalingame name, Lemonte. 3 mieg. kamb. Viduje ir iš lauko pilnmai atremontuotas. Ištisas rūsys, didžiulis kiemas, šeimos kambarys. Tik atsikraustykite ir džiaukinės! **$123,500**

Dvejų butų namas: po 2 mieg. kamb. kiekviename; ištisas rūsys; namą galima išnuomoti arba naudoti kaip 4 mieg. 2 vonių šeimos rezidenciją. **$79,900**

Lemonte jaukus 2/3 mieg. 1 vonia namas su veranda priekyje ir gale; ištisas rūsys; didelis sklypas. Pačiame mieste, arti visko. Greit bus parduotas! **$85,900**

Century 21
OLSICK & CO., REALTORS
1180 State Street
Lemont, Illinois 60439
(312) 257-7100

FLORIDA
ST. PETERSBURG BEACH

Apsigyvenkite tarp draugų Belle Vista apyl. Žavus namas tik 1 mylia nuo įlankos; 3 mieg., 2 vonios kamb.; didelis kampinis sklypas. Nauji namų apyvokos reikmenys ir centr. šaldymas; prijungtas 2 auto. garažas. Viskas naujai atremontuota. Tikras svajonių namas pietų saulėje! Kaina ne per aukšta.
Detaliai informacijai kreiptis:

Chicagoje Dick Inman
tel. 708-251-9587
Floridoje, Paul Traxler,
tel. 813-367-3636
Kalbėti angliškai

REAL ESTATE

MLS
BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233
INCOME TAX — INSURANCE
- Namų pirkimas ir pardavimas
- **MLS** kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **Visi agentai kalba lietuviškai**
- Nuolaida pensininkams

MLS
ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Realtor
Irena Bilnstrubienė,
Realtor Assoc.
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer.** Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

Vilniuje parduodamas baigtas statyti namas: 7 kamb., 3 mieg., didelis sklypas. Galima gauti namo projektą ir nuotraukas. Kreiptis: **tel. 919-490-5483 iki rugpjūčio 15 d. Po tos datos tel. 904-446-2543.**

FOR RENT

Išnuomojamas 2 mieg. butas 71 St. prieš parką. Skambinti **312-776-2929 arba 312-802-7370.**

For rent 6 rm 1st fl. apt. vic 45 & Rockwell. Pay own utilities.
Call 312-847-2374

HELP WANTED

Daktaro kabinetui reikalinga tarnautoja, gerai mokanti anglų kalbą. Skambinti po 11 val. ryto **tel. 312-471-3300.**

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMA.
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Moteris su trijų metų dukra šnekančia lietuviškai galėtų prižiūrėti vaikus jūsų namuose. Skambinti: **nuo 6 v.v. iki 8 v.v. Tel. 708-598-8885.**

PRIVATE FOUNDATION ANNUAL NOTICE

Pursuant to Section 6104(d) of the internal Revenue Code, notice is hereby given that the annual report for the fiscal year ending April 30, 1991 of PRUNSKIS FOUNDATION, Inc., a private foundation is available at the foundation's principal office for inspection during regular business hours from 10 A.M. to 12 P.M. by any citizen who requests it within 180 days after the date of this publication.

Foundation's principal office is located at 4545 W. 63rd Street. Chicago, IL 60629. The Principal manager of the foundation is Msgr. Joseph Prunskis.

Lietuvių jaunimas su Lietuvos prezidentu Vytautu Landsbergiu ir Gražina Landsbergiene Chicagoje.

Nuotr. **J. Tamulaičio**

GALIMAS NUOSAVYBIŲ ATGAVIMAS LIETUVOJE

Lietuvos Gen. Konsulato New Yorke informacija

Daugelis tautiečių, susirūpinę lėtu privatizacijos progresu Lietuvoje, kreipėsi į gen. konsulatą New Yorke, teiraudamies, kaip ir kokiu būdu jie galėtų įsijungti į pastangas tą progresą pagreitinti. Vieni norėtų užpirkti namus ar ūkius sau ar giminaičiams. Kiti norėtų atgauti paliktą nekilnojamą turtą (namus, ūkius, dirbtuves ir t.t.), grįžti Lietuvon ir jį patys valdyti ar perleisti giminėms. Dar kiti norėtų organizuoti jungtines bendroves, užsiimti importu-eksportu Lietuvon ir panašiai.

Gen. konsulatas, veikdamas su labai ribotu personalu, nepajėgia kiekvienam informaciją prašančiam individualiai atsakyti. Bet kadangi klausimai didžia dalimi yra panašūs, tai tenka tenkintis bendro pobūdžio informacijomis vėliausių įvykių akivaizdoje.

Pirmiausia įsidėmėtina, kad Lietuva tebėra nelegaliai Stalino-Hitlerio 1939 metų sandėrio pasekmėje okupuota valstybė. Nepaisant to sandėrio tarptautinio pasmerkimo ir Lietuvos gyventojų demokratiniu keliu pakartotinai išreikštos valios, okupacija tebetęsiama. Lietuvoje tebesavaliauja pusiau atvirai Kremliaus diriguojamos ir remiamos juodkepurių (juodųjų berečių) gaujos. 1990 m. kovo 11 d. seimo vienbalsiai priimtas Vasario 16-sios akto atnaujinimas Kremliaus tebeignoruojamas. Kaip Čekoslovakijos prezidentas Vaclav Havel neseniai viešai pareiškė: „Senojo imperialistinio mąstymo likučiai neskuba pasišalinti iš Sovietų Sąjungos".

Okupanto veiksmai skaudžiai užkerta kelią taikioms Lietuvos žmonių pastangoms į pilną nepriklausomybę, demokratiją, privatizaciją ir perėjimą į našesnę laisvos rinkos ekonominę sistemą.

Kol Lietuvos sienos tebėra Kremliaus kontrolėj, kol Lietuva neturi nepriklausomo emisijos banko savai valiutai tvarkyti, tol Lietuvos ūkis tebėra prirakintas prie kariškos komandos būdu tvarkomos sovietinės ekonomikos sistemos. Vis gilyn grimstant Sovietų Sąjungos ūkiui į ekonominę suirutę kartu bedugnėn velkamas ir Lietuvos ūkis.

Lietuvos vyriausybė ir seimas tikisi, kad vis tik netolimoj ateity pavyks nuo Sovietų Sąjungos kariškos komandos būdu tvarkomos ekonominės sistemos atsikabinti. Tam jau dabar Lietuvos vyriausybė ir seimas svarsto ir ruošia įstatymus, vedančius į privatizaciją ir laisvos rinkos ekonominę sistemą.

Lietuvoje vykstantys svarstymai ir planavimai rado atgarsį ir tarpe užsienio lietuvių, kurie norėtų prisidėti prie Lietuvos ekonominės gerovės atstatymo savo santaupų investacijomis ir kitais būdais. Prie to ne vienas tikisi, kad pagaliau prieš pusšimtį metų padarytos skriaudos, užgrobiant jų ar jų tėvų sunkiai uždirbtą ar ir paveldėtą nuosavybę, bus atitaisytos.

Pereinant į laisvos rinkos pagrindu tvarkomą ekonominę sistemą Lietuvos seimui teks išspręsti begaliniai daug sunkių problemų, surištų su žemės ūkio ir bendrai nekilnojamo turto privatizacija, įskaitant ir nekilnojamo turto grąžinimą buvusiems savininkams Lietuvoj ir užsieny gyvenantiems.

Lietuvoje svarstant nuosavybių grąžinimo projektus ne vienas skuba į generalinį konsulatą New Yorke atnaujinti seno Lietuvos paso galiojimą arba išsiimti naują vietoje prarasto. Šios pastangos nereikalingos, nes teisė į nuosavybę ir pilietybė yra skirtingi dalykai. Nė vienoj civilizuotoj valstybėj turto savininkas, pakeitęs pilietybę, teisių į nuosavybę nepraranda. Neįsivaizduojama, kad Lietuvos seimas galėtų priimti tokį diskriminuojantį įstatymą, kad nuosavybė grąžinama tik tiems buvusiems savininkams, kurie grąžinimo metu yra Lietuvos piliečiai. Tai būtų ne tik diskriminacija, bet ir privatizacijos principų pažeidimas.

Nuosavybių grąžinimas negalės būti ribojamas naudojimo prasme, pavyzdžiui, ūkis grąžinamas tik tam, kuris tuojau eina ūkininkauti, namas — tik tam savininkui, kuris keliasi į jį gyventi. Gali būti, kad bus nustatyta, kad ūkiai pirmoje eilėje grąžinami tiems, kurie tuojau pradeda ūkininkauti, kitiems vėliau.

Čia tenka pastebėti, kad įstatymus ir potvarkius privatizacijos ir nuosavybių grąžinimo reikalu leis Lietuvos žmonių demokratiniu būdu išrinktas seimas, o ne užsienio lietuviai, į kurių norus ir pageidavimus bus tik atsižvelgta.

To viso akivaizdoje kas išdėstyta kiekvienas supras, kad šiuo metu santaupų investavimas į biznius Lietuvoje yra labai rizikingas ir nepatartinas, kol Lietuvos ūkis nebus atsipalaidavęs nuo Sovietų Sąjungos ekonominės sistemos.

Lietuvos Generalinis Konsulatas

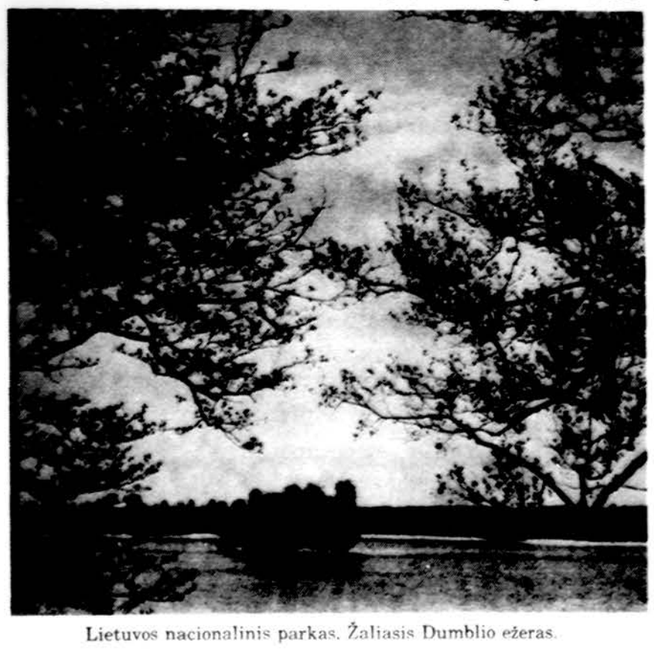

Lietuvos nacionalinis parkas. Žaliasis Dumblio ežeras.

METEORŲ LIETUS

Pradedant liepos 23 d., žemė praskrenda pro kometos Swift-Tuttle uodegą, kuri susideda iš įvairių jos dulkių ir atplaišų — akmenų, vadinamų meteorais. Tie meteorai, kurie įpuls į pralekiančios žemės atmosferą, užsiliepsnos ir atrodys kaip krentančios žvaigždės. Paprastai meteorai sudega, nepasiekę žemės, tad žmonėms pavojaus nuo jų nėra. Vadinamas Persėjaus meteorų lietumi, nes meteorų daugiausia matoma Persėjaus žvaigždyne, jis geriausiai matomas naktį šiaurrytiniame dangaus skliaute, nors meteorai bus matyti ir visame danguje. Tankiausiai meteorų bus rugpjūčio 12-13. Geriausiai juos stebėti apie vidurnaktį, mėnuliui nusileidus, ir toli nuo miesto šviesų. Kai tankiausiai krenta, matomi po vieną kas minutę.

AR REIKALINGAS DAR VIENAS FONDAS

JURGIS JANUŠAITIS

Visais laikais lietuviškoji išeivija, tiek ankstyvoji, tiek ir po antrojo pasaulinio karo įsikūrusioji JAV ir kituose laisvojo pasaulio kraštuose, steigė įvairius fondus geriems tikslams ir darbams. Reikia pripažinti pirmųjų imigrantų didžiuosius nopelnus steigiant savas, lietuviškas parapijas,ugdant ir išlaikant tautinę kultūrą, išeivijos gyvestingumą per įvairias organizacijas ir fondus. Po antrojo pasaulinio karo laisvajame pasaulyje kūrėsi naujieji imigrantai. Ir jie nedelsdami pradėjo aktyviai reikštis įvairiose organizacijose, drauge nepamiršdami ir steigti naujus fondus tautinei kultūrai, mokslui, menui, lituanistiniam švietimui ugdyti ir išlaikyti. Tam tikslui turime jau šeštąjį milijoną telkiantį, išeivijos plačiai remiamą Lietuvių Fondą, kurio parama minėtiems tikslams tikrai didelė ir reikšminga.

Sujudo telkti lėšas politinei — Vliko veiklai remti įsisteigęs Tautos fondas, su pagelbiniais fondais padėti Lietuvai. Kartą Chicagoje teko dalyvauti didelės energijos žmonių būrelyje, kur, šalia įvairių lietuviškos veiklos problemų, buvo paliesti ir jau veikiantys bei vis naujai įsisteigiantys fondai. Kai kurie abejojo, ar tokių fondų gausa (juos turi įsisteigusios ir įvairios organizacijos savo specifiniams tikslams) iš viso reikalinga. Tačiau kiti tvirtino, kad veikiantys ir naujai besikuriantys fondai ne tik reikalingi, net ir būtini. Juk kiekvienas fondas turi savo paskirtį, tarnauja įvairiems fondų suplanuotiems tikslams ir darbams. Tad fondų niekada nebus per daug. Didžiųjų fondų tikslai irgi labai aiškūs.

Tenka nuoširdžiai pasidžiaugti, kad įsisteigę mažieji fondai taip pat susilaukia rėmėjų, net ir stambiomis aukomis juos remančių. Jau spaudoje pasirodė gera žinia — įsteigtas dar vienas fondas, kuris vadinsis „Lietuvių tautinės kultūros fondu". Tiesa, plačioji visuomenė apie šį naują fondą dar ne daug teturi informacijų. Jis gi visai dar naujas, naujagimis. Tas žvilgtelėkime į jį.

1988 m. gegužės 21 d. Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos seime ir Vilties draugijos suvažiavime Daytona Beach, Floridoje, buvo suvažiavimo dalyvių iškelta mintis: įsteigti lietuvių tautinį kultūros fondą. Vyko gana gyvos, bet pozityvios diskusijos, po kurių seimo dalyviai nuoširdžiai sumanymui pritarė. Kad iškeltoji mintis būtų realesnė ir tikresnė, seime dalyvavusieji čia pat pasirašė pasižadėjimus įstoti į šį fondą nariais ir pasižadėjimais suklojo daugiau kaip 50,000 dol.

Tai štai ir gimsta naujas ir dar vienas fondas. Po šių nutarimų ir užsimojimų buvo vėliau sudaryta šiai idėjai įgyvendinti ir vadovauti Lietuvių tautinės kultūros fondo vadovybė: taryba ir išrinkta valdyba 1989 m. O 1989 m. sausio mėn. fondas jau buvo įregistruotas Illinois valstijoje, kaip pelno nesiekianti organizacija. Paruošus šio fondo nuostatus, Internal Revenue Service įstaiga 1990 m. fondą pripažino ir nuo to laiko visos šiam fondui paaukotos aukos yra atleidžiamos nuo mokesčių.

Tenka pažymėti, kad šiuos pradinius fondo organizavimo darbus kaip tik atliko ir vadovavo dabar šiam fondui vadovaujantis inž. Jonas Jurkūnas, parodęs sumanumo ir energijos tvarkant reikalus su valdžios įstaigomis.

Trumpai suminėsime ir šio fondo tikslus. Fondo uždaviniai apima šalpos, religines ir įvairias švietimo bei auklėjimo sritis. Savo uždaviniuose numato paruošti visą eilę tyrimų ir studijų, ypač liečiančių Lietuvos istoriją, literatūrą ir socialinius mokslus. Taip pat fondas numato remti ir kitų institucijų programas, kurios atitiks šio fondo tikslus.

Pirmieji fondo tikslai yra numatyti, sudaryti sąlygas ir surasti tinkamus autorius lietuvių trėmimo į Sibirą ir lietuvių tautos genocido istorijai parašyti. Sudaryti nuolatinę paramą Lietuvos universitetų bibliotekoms tiek periodinei, tiek mokslinei bei grožinei literatūrai. Padėti lietuviams studentams stipendijomis ir kitokia pagalba, kad jie galėtų tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje siekti mokslo bei tobulintis įvairiose specialybėse. Kaip matome iš pažymėtų tik keleto tikslų, fondas užsimojęs atlikti tikrai gražių, prasmingų darbų, ypač dabar, kada Lietuva laisvėja, kada iškyla naujos problemos, kada šaukiamasi realios pagalbos.

Kaip pradžioje minėjome, jau pirmieji pasižadėjimai realizuojami — iki šiol fondan sutelkta 60,000 grynais pinigais ir dar turima 25,000 dol. sumai pasižadėjimų. Aukotojų jau atsiliepė apie šimtas. Tai neabejojama tik dar graži pradžia. Tikėkime, kad lietuviškoji visuomenė atkreips ir į šį Lietuvių tautinės kultūros fondą dėmesį ir taps šio fondo tikraisiais nariais.

Spaudoje

Kam tos rietenos?

„Žurnalistų žinios", Vilnius, 1991 Nr. 5, rašo:

Spaudos draudimo laikotarpio lietuvius laikraštininkus ir jų darbą slaptoje lietuviškoje spaudoje charakterizavo visų pirma pats ryškiausias ir pirmaeilės reikšmės bruožas: idealizmas.

Puikiai žinome, kad tie žmonės, kurie anuomet leido lietuviškąją spaudą ir joje bendradarbiavo, jokios materialinės naudos nesiekė. Priešingai, kai kurie, kaip pvz. J. Basanavičius, V. Kudirka ir kiti idealistai netgi savo pinigų nemaža yra sukišę į šį reikalą, skiriamą visai tautai. Tuo pačiu idealizmu pasižymėjo ir pirmojo dienraščio leidėjas Petras Vileišis, kuriam jo „Vilniaus žinios" daug kaštavo. Ką bekalbėti apie tokį idealistą, kokiu buvo Jurgis Bielinis, dėjęs ne tik pinigą, bet ir sveikatą, ir visą savo gyvenimą ant bendrojo tautos labo aukuro!

Spaudą atgavus, pirmąsias dienas lydėjo taip pat idealizmas ir noras tarnauti savo tautai. Veliau, visą Rusiją užplūdus įvairių ideologijų bangai, susiskaldymas ir rietenos įsiveržė ir į lietuvių spaudos skiltis, nors dar toli gražu ne tokiu mastu, kaip dar vėliau, Lietuvai jau nepriklausomą gyvenimą gyvenant. Idealizmo pavyzdžių vėl sutinkame tik tame laikotarpyje tuojau po Didžiojo karo, kai lietuviai kūrė savo valstybę. Čia vėl susiprasta, kad vienybėje — galybė.

Nepriklausomoje Lietuvoje nuo pirmųjų dienų spauda nuėjo tarnauti mažiau tautai, daugiau atskiroms partijoms. Kiekviena, kad ir mažiausia partija turėjo savo organą. Ir vėliau per daugelį metų spaudos skiltyse užtikdavome reiškinį, kada beveik ištisi laikraščiai buvo skiriami ideologijų kovai ir polemikai, tikriau sakant, rietenoms. Gal anuo metu tai buvo aktualiausia ir tiksliausia, tačiau šiandien jau pastebime, kiek tikrosios vertės visa tai turėjo.

Šiandieninė mūsų spauda vėl kitokia. Joje randame daug kalbų apie bendro sugyvenimo būtinumą, apie gyvybinius visos tautos interesus. Šiuo atveju šiandieninė mūsų spauda priartėja prie anų dienų spaudos, kada visiems rūpėjo tik viena: tautos ateitis. Tačiau vis dar pasigendame dabartinėje mūsų spaudoje to didžiojo idealizmo, to karšto, įtikinančio ir tautą suvienijančio žodžio. Greičiausiai tai yra dėl to, kad dabartinėje mūsų spaudoje dirba nebe tie seni, tautai didžiai nusipelnę žurnalistai. Dabartiniai laikraštininkai nebeturi to lakaus įtikinančio žodžio, tų sugebėjimų uždegti tautą, vesti ją, formuoti visos tautos bendrąją nuomonę. Buvusių susiskaldymų pėdsakai dar labai ryškūs. Pastebima bandymų ir šiandien į spaudos skiltis kontrabandos keliu įvesti partinių rietenų. Tačiau šiandien visa tai, kas kada buvo kokios partijos veikėju ar šalininku, visiems mums nebeaktualu...

GAIDAS–DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai – (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas – (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas – (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke
Kiti S. C. Lack **laidotuvių namai:**
11028 Southwest Hwy. * **Palos Hills**
9236 S. Roberts Rd. * **Hickory Hills**
2424 W. 69 St. * **Chicago**
Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami **1-(312)-476-2345**

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

APIE MUS

x Vytautas ir Stasė Paulioniai, Chicagos visuomenininkai, pensininkai, vieni iš pirmųjų, atsiliepė į Lietuvos Pasiuntinybės kreipimąsi gelbėti ją iš finansinės krizės ir pasiuntė 1,000 dol. čekį. Aukas Lietuvos Pasiuntinybei siųsti šiuo adresu: Lithuanian Legation, 2622 16th St. NW, Washington, DC 20009.

x Rugsėjo 1 d., Darbo dienos savaitgalyje, ruošiamam Išeivijos Lietuvių Gydytojų sąjungos suvažiavime Lietuvių centre, Lemonte, bus išsamiai diskutuojama AIDS liga. Paskaitininkai: d-rai E. Razma, A. Vanagūnas, D. Variakojytė ir A. Žlioba.

x „Draugo" renginių komitetas, kuris rengia gegužinę rugpjūčio 4 d., maloniai prašo tautiečių paaukoti bent kokį vertingą daiktą laimėjimams. Dovanos priimamos „Draugo" administracijoje darbo valandomis 9 val. r. iki 4:30 v. p.p. ir šeštadieniais iki 12 valandos. **Tel. (312) 585-9500.** Iš anksto nuoširdžiai dėkojame.

x Kun. dr. F. Jucevičius rugpjūčio 6 d. atvyksta į LFB studijų ir poilsio savaitę Dainavoj ir skaitys paskaitą: Lietuva XX-jo amžiaus paskutiniame dešimtmety.

x Stud. Rima Idzelytė, lankiusi Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje, puikiai valdanti lietuvių kalbą, redaguos lietuvių kilmės vaikų stovyklos laikraštėlį Dainavoje. Laikraštėlyje vaikai paprastai išreiškia savo „opiniją" stovyklos reikalu ir pasireiškia talentu rašytu žodžiu.

x Daina ir Dainava yra suaugę visam laikui. Dainavoje turbūt nėra įvykę nė vieno renginio, kuris apsiėjo be dainų. Muzikos vakaras su Ramūnu Underiu, jo gitara ir dainomis įvyks ateitininkų studijų dienų metu rugsėjo 1 d. 8 val. vakare. Dalyvius prašome jau iš anksto derinti savo balsų stygas.

x JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba rugpjūčio 11 d., sekmadienį, tuoj po pamaldų, **ruošia gegužinę** gražiame ir tvarkingai užlaikomame Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Skanų maistą pagamins puikiu virimu pasižymėjusios centro šeimininkės. Bus gera muzika, galėsite atsigaivinti šaltais gėrimais. Apygardos valdyba kviečia visus Chicagos ir apylinkių lietuvius atvykti.

(sk.)

x L.S.T. Korp! Neo-Lithuania ruošia išvyką laivu šį sekmadienį per laivų ir lėktuvų parodą. Laivas išplauks iš Navy Pier 12:00 v. p.p. $35.00 kaina padengia kelionę, maistą ir gėrimus. Dėl rezervacijų skambinkite **V. Momkutei, tel. 925-6193).**

(sk)

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuoširdžiai patars ir patarnaus, duodami komiso nuolaidą, **Albinas Kurkulis, tel. 312-977-7916** arba jo sūnus ir partneris **Andrius Kurkulis, tel. 312-977-7242** dirbą su Rodman & Renshaw, Inc. Chicagoje. Iš kitur, skambinkite veltui: **tel. 1-800-423-2294.**

(sk)

x Egidijus Jakubauskas, meno galerijos Vilniuje „Siena" direktorius, vizituoja Ameriką, užsuko ir į Draugą". Su juo kartu atvyko ir trys dukros. Juos visus palydėjo Vyčių veikėja Eleonora Kasputis. Jo galerijoj surinkta per šimtą lietuvių liaudies menininkų drožinėtų Rūpintojėlių ir visokių šventųjų.

x Dalia Dzikienė, Lietuvių tautinių šokių instituto pirmininkė, šį savaitgalį atvyksta į Chicagą aptarti IX-tos Tautinių šokių šventės reikalus su Rengimo komiteto pirmininku dr. Petru Kisieliumi ir kitais talkininkais. Šokių šventė įvyks 1992 metais liepos 4-5 dienomis Chicagoje.

x A.a. Vladas Pažiūra, buvęs ilgametis Balfo direktorių pirmininkas, pasižymėjęs Los Angeles skyriaus pirmininkas bei darbuotojas ir lituanistinės mokyklos vedėjas, mirė liepos 24 d. 9 v.v. Agura-Oak Park, California. Platesnė informacija bus vėliau.

x Tarptautinių konkursų laimėtojai sol. Sigutė Stonytė ir pianistas Jurgis Karnavičius šiandien atvyksta į Chicagą. Jų koncertas bus liepos 28 d. sekmadienį, 3 val. p.p. Jaunimo centre. Visi maloniai kviečiami dalyvauti Margučio rengiamame koncerte.

x Santaros-Šviesos federacijos 38-tasis suvažiavimas šiais metais įvyks Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL, rugsėjo 5-8 d. Registracija ir platesnė informacija: M. Paškevičienė, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516. Telef.: 708-852-3887.

x Dr. Rūta Jauniškis, Ft. Salogna, N.Y., dr. Edmund Juodėnas, Cleveland, Ohio, Alfonsas Smilgius, East Chicago, Ind., Bruno Ziemelis, Torrance, Cal., Danutė Balchas, Cerritos, Cal., Ignas Budrys, Peoria, Ill., „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęsdami prenumeratą paaukojo po 20 dol. Labai dėkojame.

x Pratęsė prenumeratą, o už kalėdines korteles, kalendorių, pridėjo po 20 dol. aukų: Bronius Keturakis, sporto veteranas, Milwaukee, Wisc., D. Mikeliūnas, Michigan City, Ind., Kostas Petrauskas, Rochester, N.Y., A. Čereška, Centerville, Mass., Vyt. K. Kubilius, Bollinbrook, Ill., Alicia J. Tamulis, Sandwich, Mass., Visiems tariame nuoširdų ačiū.

x Marijona Briedytė-Puleikienė, Antano Briedžio dukra, ieško ZOZĖS STULGAITĖS, kil. iš Šilalės parap., Kūtimų kaimo ir KAZIO ČĖSNOS, kil. iš Kvėdarnos parap., Lomos kaimo. Atsiliepti prašau Alfonsui Vėlavičiui, 544 Linwood Dr., Sunny Hills, FL 32428.

(sk.)

x NAUJAS „ŽAIBO" NR. 1!! Miltų 10 sv., cukraus 10 sv., ryžių 6 sv., aliejaus 64 oz., 8 O'Clock pupelių kavos 39 oz., mėsos konservai: 2 dėž. kumpio (1 kg), 2 dėž. liežuvio drebučiuose (0.65 kg), 2 dėž. vištienos savo sultyse (0.65 kg). Pilna kaina $100. Bus pristatyta bet kurioje Lietuvos vietovėje per 10 darbo dienų. **„ŽAIBAS" 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 — tel. (708) 430-8090.**

(sk)

x MĖSOS PRODUKTAI aukščiausios kokybės pristatomi į namus LIETUVOJE: medžioklinės dešrelės, palendvica, dešros ir kt. — **$95. Mažesnis siuntinys — $68. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

Dr. Rasą Tijūnelytę, medicinos daktarės diplomo gavimo proga sveikina šeimos nariai. Iš k. — brolis Aras Tijūnėlis, dr. Rasa, jauniausioji sesutė Nida, vyresnė sesuo Daina Tijūnėlytė-Siliūnienė ir tėvelis dr. Donatas Tijūnėlis. II eil. — Dainos uošvis Donatas Siliūnas ir Rasos studijų kolega dr. Pat McCarthy.

Nuotr. **Indrės Tijūnėlienės**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ FONDE ĮAMŽINO ŽUVUSIUS HEROJUS

Lietuvių fondo valdybos posėdyje, įvykusiam liepos 16 d., tarp kitų bėgamųjų reikalų, kaip specialus suvažiavimas, palikimai, narių įnašai, pelno paskirstymas, buvo priimta ir ruoštų koncertų apyskaita. M. Remienės ir A. Steponavičienės pranešimu, buvo suruošti 7 koncertai didesnėse lietuvių gyvenvietėse. Koncertus ruošė vietos LF įgaliotiniai, talkinami LB apylinkių valdybų ar atskirų žmonių. Koncertavo Vilniaus operos solistai Irena Milkevičiūtė, Virgilijus Noreika ir pianistė Gražina Ručytė-Landsbergienė. Po koncertų abu solistai įsijungė į muzikos šventės renginius, o pianistė susitiko tuo metu Chicagoje besilankantį vyrą, Lietuvos prezidentą Vytautą Landsbergį ir su juo grįžo į Lietuvą. Visi koncertai davė pelną, o gautos aukos — 12,000 dol. papildė LF kapitalą.

Dalį gauto pelno, rengėjų siūlymu, Lietuvių fondo valdyba paskirstė taip: 1,300 dol. įamžinti 1991 sausio 13 d. Vilniuje žuvusius 13 herojų, 2,000 dol. Lietuvos pasiuntinybei Washingtone, D.C., ir 1,000 dol. Lietuvos konsulatui Chicagoje. Likęs pelnas paliktas ateities renginiams finansuoti.

Dėl šių koncertų suruošimo gauta padėkos iš vietovių, kuriose koncertai vyko. Ypatingai džiaugiasi LF įgaliotiniai,-ės, kai turėjo progos pagarsinti Lietuvių fondą ir padidinti įnašus.

Įamžinimas herojų, disidentų ir kitų veikėjų, nukentėjusių nuo Maskvos komunistų siautėjimo, tebevyksta ir aukos tebeplaukia. Be minėto LF koncertams ruošti komisijos įnašo 1,300 dol., kuriuo įamžinti 13 Vilniaus TV bokšto gynėjai, dar aukojo šie asmenys: po 100 dol. Vytautas Vizgirda, Marcelė Rudaitienė ir Juozas Pečkaitis, po 25 dol. Jurgis Janušaitis ir Antanas Juodvalkis. Atskirai įamžino Loretą Asanavičiūtę, įnešdami po 100 dol. Teklė Bogušas, Julija Adienė ir Juozas Vaineikis.

A.a. arkivyskupą Julijoną Steponavičių Lietuvių fonde su 100 dol. įamžino prel. Juozas Prunskis.

Kviečiame ir kitus prisidėti prie 13 herojų įamžinimo Lietuvių fonde. Kiekviena auka nėra per maža.

A. Juodvalkis

ŽAGARĖS KLUBO SUSIRINKIMAS

Žagarės klubo pusmetinis narių susirinkimas birželio 27 dieną vyko Kojak salėje, 4500 So. Talman Ave. Pirm. Emily Nemchausky pradėjo susirinkimą 1 val. po pietų, sveikindama visus atsilankiusius. Nutarimų raštininkė perskaitė balandžio 18 d. susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų. Valdybos pranešimas priimtas su pagyrimu. Ligonių šį kartą nebuvo — klubas džiaugėsi sveikais nariais. Buvo iškeltas klausimas, kad narys sumokėjęs mokestį už 2 ar 3 metus iš anksto daugiau susirinkimuose nepasirodo, todėl nutarta mokėti tik už vienus metus, taip klubo įstatai reikalauja. Taipgi nutarta pakelti mokestį vienu doleriu daugiau. 1992 mokėsime daugiau. Klubas nutarė turėti vasaros atostogas liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėn. Reikalui esant, kreipkitės į valdybos narius. Pirm. Emily Nemchausky, tel. 735-3438; arba raštininkę, tel. 927-8660. Po susirinkimo visi buvo skaniai pavaišinti, ir palinkėta visiems sveikų atostogų.

Rožė Didžgalvis

---

x Vanda Prunskis, Oak Lawn, Ill., V. Gudaitis, Toronto, Kanada, John Valaitis, Burbank, Ill., Pedro Dapkus, Chicago, Ill., grąžindami laimėjimų šakneles, pridėjo po 20 dol. aukų. Nuoširdus ačiū.

x Jonas Mockaitis, New Buffalo, Mich., atsiuntė 30 dol. auką ir grąžino laimėjimų šakneles. Antanas Pleškys, lietuviškos spaudos bendradarbis, pridėjo 25 dol. auką. Labai dėkojame už rėmimą lietuviško žodžio.

x Baltijos restorane geras lietuviškas maistas ir įvairūs kokteiliai. Dvi salės įvairiems renginiams. Restoranas atidarytas kasdieną 11 v.r.–9 v.v. Uždarytas pirmadieniais. **8100 Roberts Rd., tel. 708-458-1400.**

(sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161.**

(sk)

x SIUNTINIUS PRISTATOME į namus LIETUVOJE. Rūbai, maistas vaistai — **kiekiai neriboti, muito nėra.** Iš kitų miestų savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60619, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x Parduodami AUTOMOBILIAI Lietuvoje papigintomis kainomis su garantija. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel.** 312-436-7772.

(sk)

x Norbertas Tarulis, Oak Lawn, Ill., Maria **Rockus,** Chicago, Ill., W. **Kamantauskas,** Norwood, Mass., **Aleksas** Urbonas, St. Petersburg, **Fla.,** Sally Vidziunas, Wolcott, **Conn.,** „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęsdami prenumeratą, pridėjo **po 20 dol.** aukų. Labai dėkojame.

x Atsiuntė po 10 dol. aukų ir pratęsė prenumeratą: **Mindaugas** Putrimas, **Albinas Dzirvonas,** Bruno **Andriukaitis,** Vladas Dalibogas, **A.A. Didžiulis,** Edward **Shilling, Walter** Valys, Vacys **Mitkus, B.** Kondratas, M. **Vaičeliūnas, A.** Bielskus, B. Sakalas, **A. Dundulis, J.** Kareckas, **Julius Lintakas,** V. **Stuogis, A.** Stankevičius, Vincas **Sakas,** Vlada Abraitis, O. **Pleckaitis, D.** Sophie Smith, V. **Kezenius.** Visiems ačiū.

x Pratęsė prenumeratą su 20 dol. auka: Dalia Augūnas, Jupiter, Fla., D. Zakaras, Sun City, Az., Aniceta Stropienė, Chicago, Ill., Zuzana Pupius, St. Petersburg Beach, Fla., Joseph Rakstis, Seminole, Fla, A. R. Bakaitis, Palos Hts., Ill., Audra Skripkus, Solana Beach, Cal., visus skelbiame garbės prenumeratoriais, o už rėmimą dienračio dėkojame.

x Stasys Gedys, Belleville, Mich., Laima Braune, Oak Brook, Ill., Stasys Strasius, Ann Arbor, Mich., Alg. A. Lizdas, Omaha, Ne., A. Krisčiūnas, Conton, N.Y., Peter Kirsinas, Country Club Hills, Ill., Stasys **Strasevičius,** Chicago, Ill., „Draugo" garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęsė **prenumeratą** su 20 dol. auka. **Labai dėkojame.** S. Strasevičius **dar palinkėjo** visiems lietuviškos spaudos darbuotojams geros sėkmės ir Dievo palaimos.

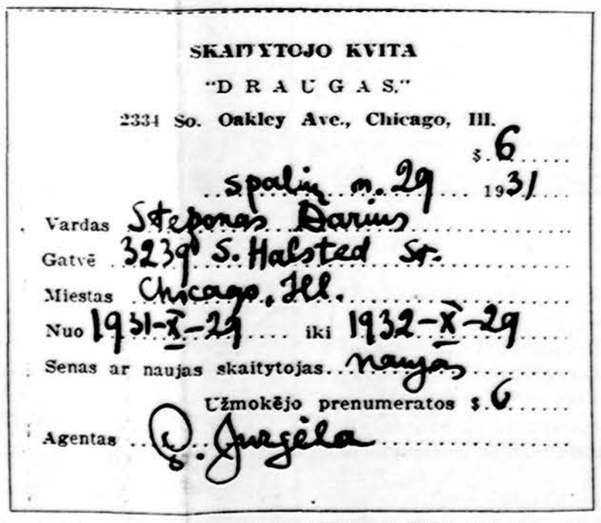

SKAITYTOJO KVITA

"DRAUGAS."

2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

$ 6

spalio m. 29 1931

Vardas Steponas Darius

Gatvė 3239 S. Halsted St.

Miestas Chicago, Ill.

Nuo 1931-X-29 iki 1932-X-29

Senas ar naujas skaitytojas naujas

Užmokėjo prenumeratos $ 6

Agentas Q. Jurgėla

Istorinis dokumentas. Steponas Darius 1931 spalio 29 d. užsiprenumeruoja „Draugą", sumokėdamas 6 dol. (Iš Balzeko muziejaus rinkinių.)

IEŠKAU DARBO... IR DOLERIŲ

Jau kuris laikas Lietuvos laikraščiuose galima perskaityti panašių skelbimų, kai mokytoja, tarnautoja, buhalterė, ekonomistė, mezgėja ar siuvėja ieško darbo. Na, o jauni vyrukai dažniausiai tikisi pravirkdyti jautrių tautiečių užsienyje širdis — jie, didžiai mokyti ir diplomuoti, siūlosi dirbti bet kokį darbą ANAPUS vandenyno. Ir čia jau nieko nuostabaus! Lietuvoje kasdien įregistruojama po kelis šimtus bedarbių. Darbo biržos jau atidarytos veik kiekviename mieste. Manoma, kad Lietuvoje ateityje bus apie 200 tūkstančių bedarbių. Į tą skaičių turėtų pakliūti ir šiandien iš darbo atleidžiami žmonės, ir tie, kurie netrukus gaus visokiausio lygio mokslo baigimo diplomus. Suprantama, kad jauniems specialistams tai tiesiog nepakeliamas smūgis. Juk ne vienas iš jų, jei būtų bent nujautęs dabartinę savo beviltišką padėtį, būtų nėjęs mokytis, o būtų ėmęs į rankas kastuvą ir kasęs griovius. Laimė, šito amato kol kas užmiršti neteks.

Tad ką daryti? Kiekvienas verčiasi, kaip kas išmano. Štai lenkai kviečiasi į darbą statybininkus. Ir žmonės važiuoja, nors ten jie gauna 50 dolerių per... mėnesį. Pasityčiojimas? Panašu, jei matuosime tuos dolerius amerikiečio akimis. O mes, Lietuvoje, skaičiuojame kitaip: penkiasdešimt padauginti iš 30 lygu 1500 rublių! Štai ir visa matematika, nusakanti tą magišką traukos galią, kuriai atsispirti šiandien jau bemaž nebeįmanoma.

Švedija ir Suomija taip pat pasirengusi mums pagelbėti, taip pat panašiomis sąlygomis. Ir ten reikia geros kvalifikacijos statybininkų ir jiems už darbą žadama mokėti doleriais.

Ak, tie doleriai! Kai Lietuvos bankas paskelbė, jog už JAV dolerį mokės 32 rublius, žmonės visai papaiko. Štai „Stiklių" restorano savininkas Romas Zakarevičius beviltiškai skėsčioja rankomis: užsieniečiui užtenka parduoti porą trejetą amerikoniškų dolerių, ir jis praleis visą vakarą kaip koks Maroko karalius. Jeigu kas tam pačiam užsieniečiui pasiūlytų Amerikoje pavalgyti pusryčius už tuos trejetą dolerių, jis tikriausiai įsižeistų arba palaikytų nepilno proto. O Lietuvoje dabar galimi ne tokie stebuklai.

Ne taip seniai lietuvaitė Rūta Šiaudinytė atšoko vestuves su prancūzu Pieru, kurį į puotą „Bočių" restorane atlydėjo pats Šarlio de Golio vyriausybės teisingumo ministras J. Foyeris su gausiu pulku aukštuomenės. Lietuviai niekada nebūdavo linkę apsijuokti, tad ir šį sykį pasirodė, ko esą verti. Prancūzai, žinodami, kokios maisto produktų parduotuvės, puotos stalo buvo tiesiog priblokšti. Jie nepasidrovėjo pasakyti, jog panašią puotą Prancūzijoje galėtų iškelti tik labai turtingi žmonės. O kai puotos šeimininkai ne be pasididžiavimo pareiškė, kad visa šita šventė kainavo nei daug, nei mažai tik 300 dolerių, prancūzai, žinoma, neteko žado. Tiesa, jiems nebuvo paaiškinta lietuviškos matematikos paslaptis, kad tuos tris šimtus reikia padauginti iš trisdešimties ar net daugiau...

Salomėja Čičiškina

Atviras laiškas

DĖL VAISTŲ Į LIETUVĄ

Danutės J. Bieliauskienės M.D. straipsniai „Lietuvos laisvėjimas: dainos ir realybė" liepos 2-3, 91, kol kas, atrodo, nerado daug dėmesio. Jie atskleidžia gana liūdnoką ekonominę ir moralinę situaciją Lietuvoje. Gaunasi vaizdas, kad krašte šiuo metu yra daug visokių sukčių, „blatų", kurie, kaip parazitai silpnina krašto ekonominį bei dvasinį kūną. Trūksta išminties ir politiniame darbe.

Vaistų padėtis atkreipė dėmesį. Buvo išsiųsta Lietuvon už milijonus dolerių. Iš JAV-bių ir kitų kraštų. Siuntėme kiek galėdami savo aukas per „Mercy Lift", per kun. Pugevičių ir kitas institucijas pagelbėti Lietuvai. Jei jų nerandama Lietuvoje, tai yra galimybė, kad jie pateko į juodąją rinką ir gal net atsidūrę už respublikos ribų. Tai menkas malonumas mums ir ligoniams Lietuvoje.

Kaip reikėtų tą reikalą tvarkyti praktiškai? Jei vaistai siunčiami Lietuvos Sveikatos ministerijai, tai iš jų turime teisę ir pareigą paprašyti informacijos, kada vaistai gauti, kiek jų gauta, kur ir kiek išsiųsta ligoninėm ir vaistinėm. Gavus tokius pranešimus, sąrašus būtų galima patikrinti jų paskirstymą, bei gavimą. Tas pats galima būtų pritaikyti ir siunčiant tiesiogiai ligoninėms ar vaistinėms.

Būtų gera išgirsti ir daugiau nuomonių šiuo reikalu. Mes turime remti viską, kas pozityvu besikeičiančioje Lietuvoje, bet tuo pačiu kovoti prieš tai, kas silpnina tą kraštą.

J.V.R.

DR. KAZIO MARTINKAUS (1953–1984) POMIRTINIS STIPENDIJOS FONDAS

1984 sausio 13 d. mirus biochemijos dr. Kaziui Martinkui, jo šviesaus atminimo įamžinimui 1985 buvo įsteigtas ir inkorporuotas kasmetinis stipendijų fondas.

Stipendijos fondo komisija, susidedanti iš a.a. dr. Kazio Martinkaus tėvų ir sesers, chemijos dr. Vytauto Naručio, chemijos inžinieriaus Richard Jambor, finansininko Sauliaus Mikaliuko ir psichologijos dr. Algio Norvilo, apsvarstė gautus stipendijų prašymus ir nutarė paskirti iš gautų procentų stipendiją: Zitai Prakapaitei, ruošiančiai doktoratą Universite Pierre et Marie Curie (Paryžiuje, Prancūzijoje) kraujo vėžio tyrimo srityje.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.